

MAGAZÍN

ČERVEN 2021

Rekordmanka ve vzpírání učí na MU ráda

Cenu rektora získali
vědci i dobrovolníci
strana 6

Bakterie z Antarktidy
jsou šancí v medicíně
strana 14

Běžící češtinář zaujal
desítky tisíc lidí
strana 20

OBSAH

2

Oceněný Petr Kamenický
sní o další galerii pro MU

8

Strategický záměr MU se
věnuje i vědě a výzkumu

10

Prorektor Jiří Hanuš ctí
akademické ceremoniály

24

Italského vědce do Brna
přilákala práce i láska

30

Doktorandka studovala naráz
ve Španělsku i v Nizozemí

Vydala: Masarykova univerzita Redakce: Oddělení komunikace Rektorátu MU Vedoucí redaktor: Vladan Dokoupil Členové redakce: Ema Wiesnerová, Irena Diatelová, Tomáš Hájek, Jitka Janů, Ludmila Korešová, Gabriela Peringerová, Ivana Sochorová, Martin Věteší, Pavel Žára Obálka: Jitka Janů Grafická úprava a sazba: Petr Hrnčíř Jazyková redakce: Hana Houšková Inzerce: e-mail: inzerce@rect.muni.cz Adresa redakce: Žerotínovo nám. 9, 601 77 Brno, tel.: 549 49 5158, e-mail: redakce@em.muni.cz Online: www.em.muni.cz ISSN 2571-418X (Print) ISSN 2571-4198 (On-line)

Souborné dílo – časopis: © Masarykova univerzita, 2021. Převzetí a jiné následné užití zapovězeno.

MUNI

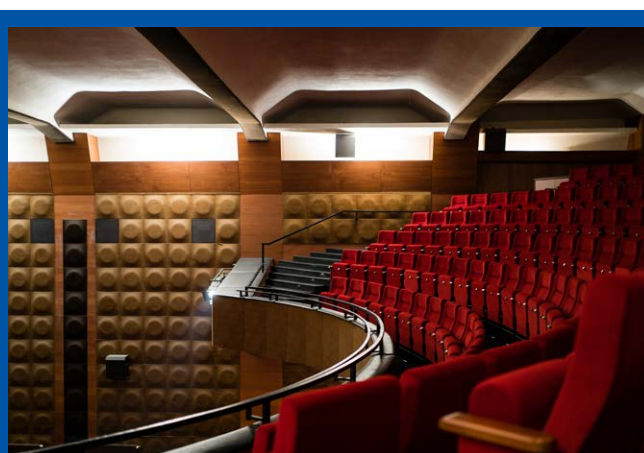
Rektor MU byl zvolen do čela ČKR

Rektor Masarykovy univerzity Martin Bareš byl 3. června zvolen novým předsedou České konference rektorů (ČKR). Funkční období začíná začátkem srpna letošního roku a trvá dva roky, tedy do konce července 2023. Jedním z hlavních témat rozvoje ČKR a samotných univerzit je rostoucí demografická křivka osmnáctiletých a devatenáctiletých věkových skupin, která podle statistických údajů poroste až do roku 2028.

Nový předseda ČKR Martin Bareš chce zároveň klást důraz na podporu společných studijních programů mezi tuzemskými a zahraničními univerzitami či zkvalitnit koordinaci se základními a středními školami.

MU chystá katalog Open Science služeb

Letošním hlavním tématem setkání Open Science Workshop MUNI, které se uskutečnilo na začátku června, bylo představení připravované strategie Open Science pro Masarykovu univerzitu na léta 2022–2028. „Téma Open Science a s ním spojené služby se postupně stávají novou formou infrastruktury pokročilých vědeckých služeb na naší univerzitě“, sdělila prorektorka pro výzkum a doktorské studium MU Šárka Pospíšilová. Workshop se zaměřil především na představení a společnou diskusi o univerzitní podpoře dvou nejviditelnějších oblastí Open Science, kterými jsou otevřený přístup k vědeckým publikacím – Open Access a správa výzkumných dat – FAIR Data. „Jedním z výsledků budoucí implementace strategie proto bude vznik Katalogu Open Science služeb na MUNI, který bude sloužit jako rozcestník podpory v této oblasti,“ informoval manažer Open Science Jiří Marek.

Univerzitní kino Scala má nové sedačky

Po nuceném uzavření zapříčiněném koronavirovou pandemií přivítalo brněnské univerzitní kino Scala své návštěvníky úplně v novém. Při rekonstrukci za více než tři miliony korun došlo k výměně všech 475 sedaček a dále koberec v sále i na balkóně. Nové sedačky svou ergonomií vyhovují současným standardům a zároveň

neruší charismatickou estetiku sálu. Výměnu financovala Masarykova univerzita, sedačky si také částečně pořídili sami fanoušci Scaly, kteří je v předchozích letech v projektu Daruj Scale za finanční příspěvek adoptovali. Přibližně desetinu nákladů pokryl grant Státního fondu kinematografie. Scala je jedním z nejnavštěvovanějších jednosálových kin v České republice. Veřejnost v něm má možnost nejen shlédnout filmové novinky, ale Masarykově univerzitě slouží jako kulturní centrum. Pořádají se zde slavnostní akce, konference i festivaly.

Zasedl nový Akademický senát

V pondělí 7. června zasedl Akademický senát Masarykovy univerzity vůbec poprvé v novém složení. Do funkce byli uvedeni senátoři, kteří byli zvoleni ve volbách na

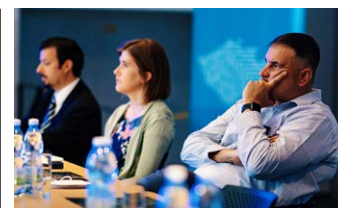
podzim 2020. Začátek volebního období byl odložen pandemickým zákonem.

Senátoři zvolili za svého předsedu opět Josefa Menšíka z Ekonomicko-správní fakulty, který těleso vedl i v minulém volebním období.

Předsedou studentské komory byl již dříve na zasedání komory zvolen student Fakulty sociálních studií Daniel Jirků.

Munipress se dostal do databází

Jako jediné české odborné nakladatelství je Munipress MU nově zařazený hned do dvou významných světových databází. Od letoška budou jeho knihy indexovány v databázích Scopus a Web of Science (WoS). Scopus Book Evaluation Team hodnotil plnění přísných standardů ze strany Munipressu téměř rok. Do jeho databáze budou nyní zařazovány knihy v angličtině z produkce nakladatelství, a to od roku 2020. Také u WoS musel Munipress projít náročnou evaluací a pro zařazení do Book Citation Index databáze WoS odešle svou produkci ve všech jazycích psaných latinkou pět let zpětně a pak již každoročně.

MU navštívili představitelé armády USA

Zástupci MU představili na začátku června vědeckému atašé v USA Luďku Moravcovi a zástupcům americké armády výzkumné aktivity MU v kyberbezpečnosti. Delegace navštívila centrum CERIT na Fakultě informatiky zaměřené na výzkum a vzdělávání v oblasti kyberbezpečnosti a služeb důležitých pro budování odolné digitální společnosti.

Pitevna je mi nejmilejší, říká oceněný Kamenický

Založil na MU řadu výstavních prostor, mimo jiné Galerii Pitevna, podílí se na výběru výtvarných děl pro objekty univerzity. Petr Kamenický, který učí talentované studenty na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty MU, získal letos za svůj přínos univerzitě Cenu rektora za významný umělecký počin.

Máte za sebou kvůli opatřením proti šíření covidu-19 měsíce online výuky. Jak se vlastně učí na dálku praktické výtvarné disciplíny?

Poměrně těžko, záleží na tom, jak si nastavíme priority a také o jaké skupině studentů mluvíme. Nemůžeme přece ztratit studenty prvního ročníku. Ti jsou doma, neznáme je, jejich zkušenosti jsou rozdílné a tvůrčí prostor většinou omezený velikostí pracovního stolu. Hodně jsem se snažil o osobní komunikaci, chtěl jsem zapnuté kamery, vnímal jejich prostředí a nabízel to svoje. Žádné skryšle a rozmazané pozadí. Neučil jsem jen z katedry, ale také z vlastního ateliéru a s vědomím, že hraju poněkud odlišnou roli, naše setkání byla spíš o ukázkách, širokém výběru zadání a reakcích na ně. Vlastně jsem si mohl dovolit něco, co na katedře nejde. Sundával jsem třeba ze stěn obrazy ze své sbírky, komentoval je, poukazoval na technologické postupy a zvláštnosti. Kamera ale neumí všechno, oboustranně jsou k dispozici pouze omezené informace. S účastí jsem byl spokojený, časová náročnost se projevila v nadstandardních individuálních konzultacích. Každý náš student je jedinečný, tvůrčí práce si zasluhuje i jedinečný komentář. Samozřejmě jsem toužil po osobním setkání a jejich práci v ateliéru, mám ale zajímavý pocit, že jsem získal možnost je lépe poznat. Třeba to bude k dobrému.

Kromě toho, že studenti prvního ročníku nepoznali fakultu, nepoznali pořádně ani jeden druhého...

Nedávno jsem byl ve svém kabinetu svědkem neuvěřitelné situace. Na konzultace za mnou přišly dvě studentky prvního ročníku, ukazují se jako šikovné malířky,

a ony se tady, na konci druhého semestru svého studia, poprvé viděly osobně! Tak mám pro archiv katedry ve svém mobilu dojemné fotografie z prvního setkání dvou holek, které už mají za sebou pětinu studia. Je mi jich líto, rok je pro ně dlouhá doba...

Byla pro vás a vaše studenty výuka na dálku výhradně obdobím temna, nebo vám přece jen i něco přinesla?

Vždycky záleží na úhlu pohledu. Každý umělec pracuje s jistými omezeními a sám si je také nastavuje. Před svými studenty v této souvislosti často zmiňuji třeba zajímavou formulaci Schönberga, který podobně jako Stravinskij tvrdil, že čím větší omezení při volbě prostředků si dá, tím se cítí volněji při komponování. Tedy, že úplná svoboda vede k chaosu. Naším cílem je připravit kreativní a tvůrčí studenty, kteří se pokusí překonat překážky a dosáhnout svých cílů bez ohledu na daná omezení. Tak mohou být úspěšní. Za sebe mám pocit, že mi přineslo období pandemie naopak novou míru citlivosti a pozornosti v tvůrčím i osobním životě.

Jedním z nejznámějších výstavních míst MU je Galerie Pitevna v budově bývalé Lékařské fakulty na brněnském Komenského náměstí. Jaké akce tam připravujete na nejbližší dobu?

V Galerii Pitevna se už desátým rokem snažíme prezentovat současné umění na Masarykově univerzitě. Výstavní činnost realizujeme v návaznosti na semestr, přirozeně se snažíme, aby se příprava, instalace a navazující komentované prohlídky dotýkaly studia a vytvářely ▶

ROZHOVOR 2-3

TEXT: VLADAN DOKOUPIL

FOTO: JITKA JANŮ

PETR KAMENICKÝ absolvoval Pedagogickou fakultu MU. Od roku 1994 působí na Katedře výtvarné výchovy této fakulty. Dlouhodobě se věnoval výtvarným projektům, založil řadu výtvarných ateliérů pro SUZ MV ČR, ve spolupráci s partnerskými institucemi realizoval na pracovišti dlouhodobý projekt Speciální výtvarná výchova. Mimo vlastní tvorbu se věnuje zejména kurátorským aktivitám, instalaci výstav a interiérovým realizacím. Je zakladatelem a kurátorem Galerie Pitevna, kurátorem Strom Art Gallery, zabývá se sbírkotvornou činností a pod názvem Schopen představ uskutečňuje dlouhodobý projekt prezentace umění na MU.

exkluzivní nabídku pro studenty a univerzitní veřejnost. Za podmínek umožňujících vstup veřejnosti do univerzitních budov počítáme se zahájením činnosti od začátku příštího semestru. V prvním termínu uspořádáme už rok připravenou výstavu Vladimíra Houdka. Tento skvělý malíř je svým dílem zastoupen ve sbírce Masarykovy univerzity, chceme jeho tvorbu přiblížit univerzitní veřejnosti. Následovat bude výstava Petra Duba, který v současné době učí na Akademii výtvarných umění v Praze. Po jeho díle ve sbírkách zatím toužíme! Výstavní program máme připraven až do roku 2023, mimo jiné se můžeme těšit na Martina Skalického, skvělého malíře Argišta Alaverdyana a Pavlu Malinovou. Ze strany Katedry výtvarné výchovy PdF MU také s Janou Nedomovou a Markétou Žáčkovou (FAVU) očekáváme pokračující spolupráci s brněnskou Strom Art Gallery, ve které chystáme na podzim prezentaci objektové tvorby skvělého slovenského autora Marka Kvetana.

Na co ještě z blízké budoucnosti se těšíte?

Mám velkou radost z chystané realizace projektu, na který myslím už patnáct let. Na místě vjezdu z ulice Ypsilantiho do areálu Pedagogické fakulty MU se momentálně připravuje podle návrhu architekta Palašáka stavba krásné budovy výtvarných ateliérů naší katedry! V napojení na stávající prostory získáme učebnu nových médií, ateliér malby a ateliér prostorové tvorby. Moc rád bych

touto cestou poděkoval vedení fakulty a všem kolegům za podporu projektu, snad vše zvládneme do poloviny roku 2023!

Masarykova univerzita má řadu výstavních míst. Které z nich je vaše nejoblíbenější?

Každý výstavní prostor, na jehož vzniku jsem se podílel, má svoje určení. To se týká všech galerií na Pedagogické fakultě MU, které dominantně slouží k prezentacím studentských prací. Samozřejmě za největší úspěch považuji vznik Galerie Pitevna a hlavně její následnou rekonstrukci do současné podoby s vnitřním průchodem, kvalitním osvětlením a bílou podlahou. Je výjimečná už jen tím, že je univerzitní. To do jisté míry určuje výstavní koncepci a velkou měrou také napomáhá komunikaci se špičkovými autory. To nejoblíbenější výstavní místo Masarykovy univerzity se teprve chystá. V plánech je vznik Galerie Masarykovy univerzity s tolik potřebným depozitem. Tento projekt by se stal přirozenou součástí stavby Archivu MU, vytvořil by skvělé zázemí pro vznik jedinečného mezifakultního pracoviště a naplnil dlouhodobé představy emeritního rektora Schmidta.

Rozhlížíte se po dalších místech v areálech MU, kde by ještě mohly být výstavní prostory?

Zrovna jsem jedno objevil! Přitom kolem něho chodím spoustu let, jen jsem o něm tak neuvažoval. Až při nedávné ranní

instalaci nádherného díla Stanislava Kolíbala v Kampusu MU jsem stál ve vstupu a uvědomil si hodnotu oválného prostoru za výtahovou šachtou! Spíš v souvislosti s potřebou znovu vyčistit prostor, ve kterém jsou ke shlédnutí mimo jiné i díla Dalibora Chatrného. Je to obtížná práce přinášející jistá omezení. Jaká? Představte si kvalitu tvorby, která ustojí o patro výš nainstalovaného Kolíbala a Chatrného! Víc už není! V tomto případě výtahová šachta nic neskryje! Prostě pobočka Galerie Pitevna.

Jaká díla byste rád získal pro sbírky výtvarného umění MU?

Odpovědět se dá v několika úrovních. Kvalitní díla našich studentů a absolventů mají ve větší míře emocionální hodnotu a dokumentují historii pracoviště. Pokud si přijdete prohlédnout Sbírku CVIDOS, která je nainstalovaná v knihovně Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, naleznete v ní autory, kteří vystudovali jak naši katedru, tak specializované vysoké umělecké školy, etabloují se a jejich díla nabývají na hodnotě. Tak se chová i dílo skvělého učitele! To mě přivádí ke konkrétní odpovědi: Mým učitelem byl Petr Veselý, jeho špičková výstava je momentálně ke shlédnutí v brněnské Fait Gallery a Masarykova univerzita, na které učil, nemá jeho dílo ve svých sbírkách. Z jiného úhlu pohledu: Stejně jak konkrétní díla vyžadují s ohledem na svou kvalitu (intenzitu) konkrétní prostor, platí to v prostředí univerzity i naopak. Ve spojení díla a univerzity roste společná hodnota. Sbírky jsou o touze. Přál bych si víc investovat do děl autorů, které prezentujeme v Galerii Pitevna a ve Strom Art Gallery. Je to o hledání cesty, jedná se o dlouhodobou záležitost. A něco konkrétního? Už dva roky hledáme na Pedagogické fakultě MU možnosti k získání rozměrného diptychu Pavla Hayeka do naší krásné kavárny v budově Poříčí 31. Je to vlastně listí plující po řece. Symbolizuje ten čas.

Na Masarykově univerzitě působíte řadu let. Máte pořád dost talentovaných studentů?

Máme hodně uchazečů. Letos se jich přihlásilo do bakalářského stupně studia tři sta na šedesát míst. To není úplně o talentu. Spíš o dispozicích, které lze rozvíjet, o roli katedry a o tom, jak dokážeme nastavit formy praktické výuky.

Mimochodem, část uchazečů absolvovala střední odborné školy a důvod jejich zájmu je zrovna v možnosti tvořit! A další část je třeba právě talentovaná, ale považuje vlastní tvorbu jen za doplněk své snahy stát se učitelem. Vybraní studenti jsou pak schopni absolvovat nejen naši katedru, ale souběžně třeba magisterské studium na FAVU VUT. To je známka talentu, o kterém svědčí zejména kvalita našich praktických závěrečných prací.

Výtvarné umění zdobí většinu objektů Masarykovy univerzity. Kde se umístění soch, plastik či obrazů do budov a kolem nich podle vašeho názoru obzvlášť zdařilo?

JE MI SAMOZŘEJMĚ CTÍ, ŽE MOHU BÝT DRŽITELEM CENY REKTORA. PRO MĚ JE TO POTVRZENÍ SPRÁVNÉ CESTY.

Nádherný Kokolia v Malé zasedací místnosti RMU. Aleš Veselý v Kampusu je nářez, stejně jako Medek v budově CEITEC MU. Pro mě osobně třeba Lukáš Rittstein jak v budově na Komenského náměstí, tak v Kampusu MU. Také V. K. Novák, ten bohužel přišel o lepší umístění před vstupním prostorem kvůli přebytečné a nevhodně umístěné informační tabuli. Kintera zapůjčený ze Sbírky Marek, který se dostal nedávno pod podobný tlak informačního systému i uvnitř budovy. Jsem pyšný na Housera ve vstupním prostoru RMU, spolu s Honem se krásně snaží se Zoubkovou Zvídavostí. Helena Lukášová tamtéž. A nejkrásnější je již zmíněný Kolíbal s Chatrným. Jeho instalace mi byla ctí. Zrovna jsem prolistoval nové vydání knihy Radka Horáčka Sochařské Brno 1989-2019, tam lze nalézt doklad o jedinečnosti Sbírky Masarykovy univerzity.

V letošním roce jste za svoji práci obdržel Cenu rektora Masarykovy univerzity za významný umělecký počín. Co toto ocenění pro vás znamená?

Je mi samozřejmě ctí, že mohu být držitelem tohoto ocenění. Pro mě je to potvrzení správné cesty. Faktem ale zůstává, že nebýt dlouhodobé podpory řady mých kolegů, studentů a spousty autorů, nikdy bych ji nezískal. •

Přečtěte si, kdo získal letošní ceny rektora

Rektor Masarykovy univerzity tradičně ocenil mimořádné úspěchy ve vědě a výzkumu, pedagogické činnosti, umění a občanských aktivitách. Silné zastoupení mají mezi držiteli ceny dobrovolníci, kteří pomáhali zvládat pandemii covidu-19.

CENA ZA VÝZNAMNÝ TVŮRČÍ POČIN **DALIBOR BLAŽEK, CEITEC**

Vede výzkumnou skupinu v rámci Centra molekulární medicíny Středoevropského technologického institutu Masarykovy univerzity, která se zabývá dědičnými poruchami a transkripční regulací. Tým se zaměřuje na výzkum funkcí cyklin-dependentních kináz při růstu a dělení buněk.

CENA ZA VÝZNAMNÝ UMĚLECKÝ POČIN **PETR KAMENICKÝ, Pedagogická fakulta**

Je zakladatelem a kurátorem několika galerií na Masarykově univerzitě. Každoročně se podílí na přípravě řady výstav. Významným způsobem tak rozvíjí umění na MU a kultivuje univerzitní prostředí.

CENA ZA MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK **V MEZINÁRODNÍ GRANTOVÉ SOUTĚŽI** **DAVID KOSAŘ, Právnická fakulta**

Dlouhodobě zkoumá roli soudů a soudců v evropském kontextu. Je řešitelem projektu ERC Consolidator s názvem INFINITY, který se zabývá rolí neformálních vztahů soudců a politických aktérů v rámci soudní moci, jejich pozitivním či negativním dopadem na soudnictví v dané zemi.

CENA ZA DLOUHODOBÉ VYNIKAJÍCÍ **VÝSLEDKY VE VÝZKUMU** **IŘENA REKTOROVÁ, CEITEC**

Vynikající vědkyně se dlouhodobě věnuje oblasti degenerativních onemocnění mozku, především Parkinsonově a Alzheimerově chorobě. Ve spolupráci s partnery na zahraničních pracovištích vybudovala školu kognitivně-behaviorální neurologie.

ŠÁRKA PORTEŠOVÁ, Fakulta sociálních studií

Přední odbornice ve výzkumu orientovaném na nadané děti se ve svém výzkumu věnuje vývoji a ověřování postupů identifikace nadaných dětí, dalšímu rozvoji jejich nadání a systémovým nástrojům práce s nadanými dětmi na úrovni krajské či národní politiky.

OSVALD VAŠÍČEK, Ekonomicko-správní fakulta

Je světově uznávaným odborníkem v oboru aplikované makroekonomie v oblasti makroekonomické analýzy a praktického modelování reálných ekonomik. Svou vědecko-výzkumnou činností přispívá k rozvoji jádrových modelů České národní banky, které se využívají pro makroekonomické prognózy.

CENA ZA MIMOŘÁDNÉ VÝZKUMNÉ VÝSLEDKY **PRO MLADÉ VĚDCE DO 35 LET**

MARTINA KOSINOVÁ, Lékařská fakulta

Je mladou a nadějnou docentkou v oboru anesteziologie, intenzivní medicína a algeziologie. Svým zaměřením na anestezii zranitelné části populace, tedy především na děti a rodičky, ale také na rizikové skupiny pacientů s dalšími onemocněními patří k významným osobnostem oboru.

ALENA MACKOVÁ, Fakulta sociálních studií

Absolventka oborů politologie a sociologie na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity dosahuje mimořádných výzkumných výsledků, má nadstandardní zkušenosti z vědeckých týmů včetně jejich řízení a díky tomu je výraznou vůdčí a mentorskou osobností pro své kolegyně a kolegy.

DOMINIKA TÓTHOVÁ, Ekonomicko-správní fakulta

Absolvovala program Hospodářská politika a správa. Je úspěšnou mladou vědkyní, ve svém výzkumu se zaměřuje mimo jiné na životní prostředí s ohledem na kvalitu ovzduší nebo na odpadové a oběhové hospodářství obcí.

CENA PRO VYNIKAJÍCÍ PEDAGOGY

PETR LIŠKA, Přírodovědecká fakulta

Zaměřuje se na oblast matematické analýzy. Mezi předměty, které vyučuje, patří kromě matematické analýzy také informační technologie ve středoškolské matematice nebo analytická geometrie. Studenti na jeho přednáškách nejvíce oceňují především empatii, flexibilitu a lidský přístup.

IŘENA HŮLKOVÁ, Pedagogická fakulta

Anglistka, která se specializuje zejména na oblast fonologie a fonetiky, tyto předměty vyučuje na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity. Studenti vyzdvihují její lidský a vstřícný přístup, stejně jako její široké znalosti a nadšení pro výuku.

JAN BŮHM, Ekonomicko-správní fakulta

Jako pedagog se věnuje oblasti statistiky, data miningu, diskretním deterministickým modelům či simulování finančních modelů. Na MU působí na Katedře aplikované matematiky ESF a na pracovišti Biostatistika a analýza dat centra RECETOX. Studenti na výuce v podání Jana Böhma oceňují srozumitelnost, s jakou dokáže vysvětlit složitá témata.

CENA ZA INOVACE VE VÝUCE

MAREK JOUKAL, LENKA VARGOVÁ, KATEŘINA VYMAZALOVÁ, LUCIE KUBÍČKOVÁ, Lékařská fakulta

Kolektiv pedagogů z Anatomického ústavu Lékařské fakulty MU zajišťuje výuku anatomie, předmětu, který představuje jeden z pilířů lékařského vzdělání a jehož úspěšné absolvování je nezbytné pro pokračování ve studiu všech lékařských oborů.

PETR ŠTOURAČ, LYDIE IZAKOVIČOVÁ HOLLÁ, JITKA BLAŽKOVÁ, Simulační centrum LF MU

Simulační centrum Lékařské fakulty MU je nejmodernějším simulačním pracovištěm ve střední Evropě. Je vybudováno jako skutečná nemocnice se zázemím pro moderní výukové metody a zařízení zdravotnickou technikou a především trenážery a výukovými modely pro nácvik reálných situací.

**CENA PRO VYNIKAJÍCÍ
MAGISTERSKÉ STUDENTY**

GAJANE ACHVERDŽANOVÁ, Filozofická fakulta
Specializuje se na studium umění pozdní antiky. Pro svou magisterskou práci, která se věnuje tématu raně středověkých hřebenů a navracení jejich původního kontextu, získala grant GAMU.

JÁN JANČÁR, Fakulta informatiky

Úspěšný absolvent už během svého magisterského studia významně přispěl dvěma akademickými publikacemi k rozvoji základního výzkumu v oblasti kryptografie na bázi eliptických křivek.

CENA PRO VYNIKAJÍCÍ DOKTORSKÉ STUDENTY

KATARÍNA BERNÁTOVÁ, Přírodovědecká fakulta

Excelentní studentka a nadaná výzkumnice svůj výzkum zaměřila na dvě oblasti, a to jak na depozici pomocí magnetronového naprašování a charakterizaci připravených tenkých vrstev, tak na diagnostiku samotného depozičního procesu.

MICHAELA PRIŠŤÁKOVÁ, Filozofická fakulta

Talentovaná mladá vědkyně v rámci svého doktorského výzkumu získala zkušenosti z mezinárodního prostředí, například během působení ve výzkumném týmu European archaeological centre – Bibracte, Glux en Glenne ve Francii.

ABANOUB RIAD, Lékařská fakulta

Vynikající doktorský student s významným potenciálem pro další rozvoj ve vědecké činnosti na základě mezinárodní spolupráce s týmem kolegů z klinické praxe z Asie, Afriky, Evropy a Středního Východu upozornil na manifestaci symptomů covid-19 v dutině ústní, která je často přehlížena.

CENA ZA VYNIKAJÍCÍ DISERTAČNÍ PRÁCI

COSIMO LOBELLO, Přírodovědecká fakulta

V loňském roce úspěšně obhájil disertační práci The Prognostic Value of the Mutational Landscape in Systemic Anaplastic Large Cell Lymphoma. Zabýval se v ní mutačním spektrem vzácného systémového anaplastického velkobuněčného lymfomu.

MATÚŠ NEMEC, Fakulta informatiky

Vynikající absolvent a nadějný mladý vědec se v rámci své disertační práce Challenging RSA cryptosystem implementations, kterou připravoval pod dvojím vedením ve spolupráci s Università Ca' Foscari v Benátkách, zabývá zranitelností v elektronických zabezpečovacích systémech.

JAROSLAV STANOVSKÝ, Filozofická fakulta

Úspěšně obhájil disertační práci La fonction esthétique et l'image de l'histoire – les guerres de Vendée et de Bretagne dans la littérature du XIXe siècle, kterou napsal pod dvojím vedením profesorky Mireille Labouret z University Paris-Est Créteil a profesora Petra Kylouška z Filozofické fakulty MU.

**CENA ZA AKTIVNÍ ROZVOJ
OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI**

HANA VÁLKOVÁ, Fakulta sportovních studií

Patří mezi zakladatele Evropských her handicapované mládeže Emil Open, které jsou mezinárodním sportovním a společenským setkáním mladých lidí se zdravotním postižením.

CENA ZA DOBROVOLNICTVÍ

NATÁLIA ANTALOVÁ, DOMINIKA ČEKANOVÁ, MATYÁŠ FEJFAR, MARTIN JANKŮ, SENAD KOLÁŘ, BORIS LINDTNER, VERONIKA KOŇAŘÍKOVÁ, ZUZANA MIKULENKOVÁ, BARBORA NEBENFÜHROVÁ, KRISTÍNA PEČÍKOVÁ, ADAM WECHSLER, Lékařská fakulta

Studenti Lékařské fakulty Masarykovy univerzity se v počátcích pandemie covidu-19 v jarních měsících roku 2020 aktivně zapojili do organizace dobrovolnické činnosti na této fakultě.

ELIŠKA BURŠOVÁ, KRISTÝNA FIALOVÁ, TEREZA KOMPAUEROVÁ, ADÉLA KUBÍČKOVÁ, ALENA SMETANOVÁ, LUCIE ZIKMUNDOVÁ, Fakulta sociálních studií

Skupina studentek Fakulty sociálních studií MU se začlenila do fungování nového kontaktního centra pro lidi bez domova, které vzniklo v Brně v ulici Vlhká v začátku pandemie covid-19.

MICHAL RADVAN, HANA ČEJKOVÁ, LUCIE MRÁZKOVÁ, MAREK BRADA, Právnická fakulta

Kolektiv odborníků z Právnické fakulty Masarykovy univerzity se v první vlně koronavirové krize vyvolané nemocí covid-19 zapojil do pomoci široké veřejnosti jako iniciátoři, tvůrci a koordinátoři Právní poradny studentů Právnické fakulty MU. •

8-9 UDÁLOSTI

TEXT: MARTIN VÉRTEŠI

FOTO: PIXABAY

Doktorské studium musí být kvalitnější a efektivnější

Jakým směrem se bude ubírat věda a výzkum na Masarykově univerzitě v následujících letech? O tom je poslední, čtvrtý díl seriálu věnující se strategickému záměru na léta 2021–2028.

MU má strategický záměr na následujících osm let. Dokument, na jehož tvorbě se podílelo více než 130 členů akademické obce napříč celou univerzitou a kterým se bude řídit její další rozvoj. Kapitola věnující se výzkumu a doktorskému studiu je velmi obsáhlá, popisuje plány týkající se rozvoje začínajících vědců, hodnocení vědy, podpory přípravy grantů, internacionalizace či rozvoje infrastruktur.

Pokud je řeč o doktorském studiu, je hlavní myšlenkou zvýšení jeho kvality a efektivity. Jedná se totiž o bolístku, kterou řeší také všechny ostatní univerzity v České republice i mimo ni. Strategie se přitom zaměří na několik základních bodů: přijímání kvalitních a motivovaných uchazečů, kteří budou schopni studium úspěšně dokončit, snaha dokončovat doktorát ve standardní době studia a internacionalizace.

„Internacionalizací se v rámci doktorského studia myslí hned několik věcí. Jednak by každý doktorand měl vyjet na zahraniční stáž, s čímž souvisí zvýšená podpora fakult a jejich stipendijních programů na podporu výjezdů. Také bychom ale chtěli přijímat více doktorandů ze zahraničí. Jejich mezinárodní ukotvení pomůže zvyšovat kvalitu,“ popsala Markéta Burešová z Odboru výzkumu Rektorátu MU.

Přijímání kvalitních a motivovaných uchazečů by mělo být dosaženo třeba posílením komunikace s uchazeči, představováním kariérních možností či úpravou přijímacího řízení, které by mohlo obsahovat například zpracování motivačních esejů či další podobné úkoly.

MUNI PhD Academia

Další rozvoj čeká také program, pracovně nazývaný „MUNI PhD Academia“. Ten už nyní nabízí doktorandům a školitelům celouniverzitní aktivity zaměřené především na rozvoj měkkých dovedností, na které dále navazují i fakultní nabídky.

Počítá se také s rozšiřováním dvojího vedení doktorandů. To v praxi funguje tak, že student má jednoho školitele na MU a druhého na některé ze zahraničních univerzit. Disertaci zpracovává pod dohledem obou supervizorů. Tomuto přístupu se dostane větší podpory, podobně jako tzv. kolaborativním doktorátům. Na těch zase studenti spolupracují s partnery mimo akademickou sféru.

Do budoucna se také plánuje rozsáhlejší revize nastavení celého doktorského studia včetně jeho kreditového systému. Pozornost se zaměří také na školitele, jejich kvalitu či vytížení. Studenti budou vedeni ještě cíleněji k práci na disertačním výzkumu, obecně je budou k dobrým výsledkům pobízet motivační prvky.

Získávání prestižních grantů

Další velkou oblastí, ve které Masarykova univerzita plánuje učinit celou řadu kroků, je podpora přípravy grantů. Byly vytyčeny strategické výzkumné priority, které pokrývají zejména oblasti biomedicíny, farmacie, bezpečnosti, zdraví a kvality života, životního prostředí a udržitelného rozvoje. V těch chce univerzita dosáhnout excelentní úrovně.

„Z centrální úrovně jsou důležité především projekty, které jsou součástí sekce rozšiřování účasti a posílení evropského výzkumného prostoru

– TEAMING, TWINNING A ERA Chairs. Ty podporují budování nových nebo modernizaci stávajících center excelence na bázi partnerství s renomovanými institucemi v zahraničí, transfer poznatků se zahraničními partnery a příchod vynikajících vědců na některou součást MU,“ vysvětlila Ida Součková Olšová z Odboru výzkumu.

Ten se chce dále zaměřit na systematickou podporu podávání žádostí o prestižní ERC a MSCA granty. Už nyní například pořádá informační a školicí akce k přípravě projektů, ty pak vrcholí intenzivními dvoudenními workshopy. Už od roku 2020 fungují nové programy interní Grantové agentury MU na podporu návratu vědců po přerušení kariéry, podporu příchodu držitelů ERC grantů a špičkových juniorních výzkumníků. Tyto programy čeká v následujících letech úprava tak, aby byly zohledněny oborové odlišnosti a různé výchozí úrovně výzkumu.

DOKTORANDI BUDOU MÍT ČASTĚJI DVA ŠKOLITELE. Z MU A ZE ZAHRANIČÍ.

Kvalitativní hodnocení vědy

Změny se chystají také v systému hodnocení vědy a výzkumu na MU. Mělo by začít fungovat již několik let plánované, avšak kvůli národní úrovni zpožděné interní hodnocení výzkumu. To v minulosti pracovalo jen s počtem a charakterem publikací, nově bude jeho součástí i kvalitativní složka – hodnocení panelu odborníků.

„V tomto novém způsobu hodnocení kvality výzkumu se promítne i úroveň doktorského studia, společenský ohlas výzkumu či prostředí pro výzkum. Výsledky budeme schopni získat na úrovni jednotlivých pracovišť,“ přiblížil Michal Petr, který se na Odboru výzkumu věnuje právě hodnocení vědy.

V koncepční rovině se počítá s prohlubováním spolupráce s Mezinárodní vědeckou radou (ISAB), která dává škole doporučení či diskutuje s vedením možné kroky ke zlepšení úrovně na mezinárodním poli. Kvalitativní indikátory se možná v průběhu času projeví i v pravidlech sestavování rozpočtu, respektive v rozdělování peněz na vědu. Prozatím je jeho součástí jen bibliometrie.

Více spin-offů

Vědci budou v následujících letech více motivováni k volbě témat nejen základního, ale i aplikovaného výzkumu. Jednoznačným cílem je pak zvyšování aplikačního využití výsledků výzkumu, podpora transferu technologií, Proof of Concept projektů a zakládání spin-off společností.

V oblasti personálních strategií se plánuje více využívat institutu mimořádných profesorů, který by měl na Masarykovu univerzitu přilákat špičkové seniorní vědecké a akademické pracovníky ze zahraničí, posíláno bude také využívání tvůrčího volna.

V následujícím období bude také vytvořena a realizována investiční strategie pro obnovu a rozvoj výzkumné infrastruktury. Bude pokračovat otevírání sdílených laboratoří a tzv. Core Facilities. Univerzita si chce udržet výsadní postavení na Cestovní mapě ČR velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace. ●

Vzniká prostor pro Kulturní centrum MU

V jistém smyslu by se měla univerzita držet masarykovských standardů pořád, říká v rozhovoru prorektor pro personální a akademické záležitosti Jiří Hanuš.

MU podobně jako ostatní univerzity musela zrušit kvůli epidemii klasické pořádání akademických ceremoniálů. Jak jste tuto skutečnost vnímal?

Jako člověk, který má tyto ceremonie na univerzitě na starost, mi to bylo samozřejmě líto. Možná existují studenti i akademici, kteří považují tyto akce za jakési ozdoby, bez nichž je možné žít. Jistě. Je možné přežívat dlouhodobě bez oslav i v našem osobním a rodinném životě, ale není to ono. Jsem velkým cititelem antropologie a psychologie, respektive těch jejich směrů, které přemýšlejí o významu rituálů a přechodových momentů. Například promoce, od bakalářských přes magisterské, doktorské až po docentské, mají i značnou sociální roli – je to setkání generací, příležitost přemýšlet o minulosti i budoucnosti, o novém uspořádání života. Pandemie nás v tomto všechny velice omezila, museli jsme redukovat nebo úplně zrušit většinu společenských akcí. Distančním způsobem lze jaksi vyučovat, ale pořádání online akce založené na osobním setkání je opravdu jejich slabá náhrada.

Jak jste se s (ne)pořádáním ceremoniálů vyrovnali? Přinesla epidemie do této agendy něco nového?

V rámci ceremoniálů a kulturních akcí jde nejen o obsah nějakého sdělení, ale také o setkávání, o neoficiální pohovory,

o prožitek atmosféry. Bohužel i zde jsme přikročili k distanční formě – k přenosu projevů a přednášek, ke streamování koncertů, k virtuálním výstavám, například v Mendelově muzeu nebo v Univerzitním centru v Telči. Obecně se dá říci, že členové univerzitní obce museli zatnout zuby a přežít bez celé řady akcí, zejména akademických ceremoniálů. Vzali jsme na MU velmi vážně fakt, že se musíme chovat zodpovědně, a i v různých těch rozvolňovacích vlnách jsme byli velmi opatrní. Myslím, že se nám to vyplatilo.

Máte v péči Vědeckou radu MU. Jaké změny přinesl covid tomuto univerzitnímu orgánu?

Na jaře minulého roku jsme zasedání vědecké rady zrušili, začali jsme na podzim v takové hybridní formě, kterou zatím držíme. Prezenčně je přítomen pan rektor, prorektor, uchazeč, předseda komise a techničtí pracovníci, ostatní jsou u svých počítačů. Má to samozřejmě nevýhody, ale také řadu výhod. Nemusíme řešit kvórum, účast je skoro zaručená. Také se stihne mnohem více řízení a další agendy. Jsem zvědav, jak to bude v dalším období. Řekl bych, že i když se dostaneme z koronavirového sevření, tak vědecké rady v tomto formátu alespoň zčásti zůstanou. Odhaduji to tak půl na půl. Na podzim bych byl rád, kdyby alespoň jedna rada mohla proběhnout prezenčně, ▶

ROZHOVOR 10-11
TEXT: PAVEL ŽÁRA
FOTO: TOMÁŠ HÁJEK

chtěli bychom ukázat členům kampus, Simulační centrum, umělecké dílo Stanislava Kolíbala a podobně.

Na MU se začíná mluvit o vzniku takzvaného Kulturního centra.

Co si pod tímto pojmem představit?
Mým záměrem bylo především dát více dohromady instituce, které na univerzitě již dlouho existují – MUNIPRESS, Mendelovo muzeum, Univerzitní centrum Telč, Archiv a Univerzitní

deset let podařilo, ale nyní hledáme náplň pro stabilnější využití. Bylo by výborné, kdyby z jednotlivých fakult přišli akademici i se svými studenty s nápady, co by se dalo v UCT uskutečnit – představuji si například opakované studentské pobyty či letní školy s nějakými atraktivními tématy. V přípravě je uměleckohistorický kurz s mezinárodními konferencemi, posunula se spolupráce s městem ohledně společně sdílené knihovny, připravuje se výstava Míly Doležalové a podobně. Velice rád bych ve spolupráci s Krajem Vysočina připravil nějaké programy pro střední a základní školy, které by se mohly seznámit nenásilným způsobem s univerzitní nabídkou. Pokračovat bude rozhodně i spolupráce s rakouskými partnery, s univerzitou v Kremži. Nelze bohužel eliminovat problém vzdálenosti Telče od Brna, ale můžeme zatraktivnit nabídku MU pro univerzitní kurzy, programy a letní školy.

Svoji tradici si již získávají i Masarykovy dny, které jsou na MU jako jedna z událostí velice krátce?

Instituce žijí myšlenkami, na kterých vznikly. Pro MU tedy platí, že by se měla vracet k osobnosti a dílu Tomáše G. Masaryka, k jeho ideovému a etickému dědictví, a to různým způsobem. To se podařilo poprvé a do jisté míry i podruhé. Zahraniční i domácí odborníci mluvili o Masarykově odkazu, probrali jsme různé Masarykovy rodinné příslušníky, kolegy i odpůrce, podařilo se vydat knížku vzpomínek na TGM od Karla Engliše, nahráli jsme Masarykovy texty, pořádali koncerty. Spolupracujeme s dalšími institucemi, například s Masarykovým ústavem a archivem AV ČR. Myslím, že jde nejen o to, aby se jednou za rok Masaryk na „své“ univerzitě připomínal. V jistém smyslu by se měla univerzita držet masarykovských standardů pořad. Jednou za rok si ale vždycky můžeme slíbit, že Masaryka bereme velice vážně, i když někdy kriticky.

Do vaší gesce patří také Mendelovo muzeum, které se s jistotou bude podílet na výročí J. G. Mendela v roce 2022?

Johann Gregor Mendel je vedle Masaryka další významnou osobností, kterou nemůže univerzita opominout, už proto, že Mendelovo muzeum sídlí v areálu augustiniánského kláštera na Starém

PŘI CEREMONIÁLECH JDE TAKÉ O SETKÁVÁNÍ, O NEOFICIÁLNÍ POHOVORY A O PROŽITEK ATMOSFÉRY.

J I Ř Í H A N U Š je profesorem obecných dějin Historického ústavu FF MU. Orientuje se zejména na dějiny křesťanství, kulturní dějiny 19. a 20. století, dějiny univerzit, historiografii. Je členem redakční rady revue Kontexty. Doporučená publikace: *Idea univerzity z české perspektivy/The idea of a university from a Czech perspective. Rozhovory s Jiřím Hanušem. Masarykova univerzita, Brno 2021.*

kino Scala. To se podařilo vlastně i díky covidu, protože se začali reprezentanti těchto institucí pravidelně scházet online, čemuž pomohly i dvě akce – jarní Masarykovy dny a podzimní Mendelovy dny. Na těchto událostech jsme si vyzkoušeli vzájemnou spolupráci a poznali jsme se blíže i lidsky. To, co se podařilo, beru spíše jako začátek. Mnoho úkolů je ještě před námi – přicházejí různé podněty zvenku i zevnitř. Univerzita má například už slušnou sbírku nejen archivních dokumentů, ale i uměleckých předmětů, s nimiž by bylo dobré více pracovat. Nebo podněty zvenčí: pořádání hudebních pořadů, různých konferencí, akcí ve spolupráci s městem Brnem a Jihočeským krajem, s brněnskou filharmonií a dalšími institucemi. Kultura, tedy ve standardním režimu, je jako nafukovací balón a na univerzitě je plno kreativních lidí. Takže nyní jsem ve fázi hledání nějakého institucionálního a finančního ukotvení, v němž by se mohla kultura na MU rozvinout do plnosti a krásy.

V březnu si Univerzitní centrum Telč (UCT) připomnělo krásné výročí deseti let od vzniku? Kam se podle vás za těch deset let posunulo?

Telč je z mého pohledu také na jakési křižovatce. Máme nádhernou budovu, nově opravenou a vybavenou pro výuku a pobyt studentů i akademiků. Mimochodem, univerzitní centrum se nachází v budově jezuitské třetí probace, tedy v budově s naprosto jedinečným geniem loci. Leccos se v Telči za posledních

Brně, kde Mendel žil, bádala a působil jako opat. To sice ještě Masarykova univerzita neexistovala, ale dnes víme, že přírodověda i další vědecké obory se na Moravě začaly rozvíjet právě na tomto místě, kde univerzita působí. A máte pravdu, rok 2022 představuje i pro univerzitu velkou výzvu, chystáme velkou mezinárodní genetickou konferenci, na kterou by měli přijet význační vědci, a současně s tím bychom chtěli vytvořit novou výstavu, na kterou by tito světoví odborníci mohli zavítat. MU je díky svým špičkovým pracovištím místem, kde je možné spojit mendelovské počátky s explozivním aktuálním genetickým vývojem, to je myslím cesta pro muzeum. Nechceme ani zapomenout na propagaci vědy – muzeum pořádá různé programy pro děti a studenty základních a středních škol, to je další perspektivní směr vývoje.

Nakladatelství MUNIPRESS se stále více etabluje, dokonce získalo v uplynulých týdnech významnou cenu.

Asi máte na mysli začlenění publikací našeho univerzitního nakladatelství do databází Scopus a WoS. Ano, to je velký průlom. Myslím, že to pomůže univerzitě jako celku a také atraktivní domácí nakladatelství pro naše vědce. Žijeme ale v době, kdy se velmi cení články a další výstupy v cizích jazycích a zahraničních nakladatelstvích; v tom je jisté napětí. Tomu bych rád čelil také nasměrováním MUNIPRESSU na oblast popularizace – v tomto smyslu bych podpořil edici Munice, která slouží k uchopení složitých otázek jednoduší a přitom zajímavou formou. Přál bych si také, aby na MU vznikaly knížky v angličtině, které budou zpřístupňovat specificky české problémy zahraničním institucím a zájemcům o univerzitní život ve střední Evropě, učebnice atd.

Epidemická situace je určitě velkou výzvou pro Centrum rozvoje pedagogických kompetencí (CERPEK). Online výuka má budoucnost?

CERPEK není jen o online výuce, zaměřuje se na rozvoj pedagogických kompetencí na univerzitě. V současnosti samozřejmě online forma získala novou dimenzi a důležitost. Nyní se snažíme vytipovat cílové skupiny, které potřebují pomocnou ruku, například začínající učitelé, kteří se potřebují zdokonalit. Máme ale i kurzy

pro doktorandy, kteří se také zapojují do výuky. Obecně by se dalo říci, že se na univerzitě stále setkávám s myšlenkou, že člověk prostě buď pedagogický talent má, nebo nemá, a že s tím nikdo nic neudělá. CERPEK je důkazem, že sice talent hraje svou úlohu, ale všichni se máme co učit, mladí i staří. Já už se třeba řadím k té druhé skupině a cítím, jak u mne začínají převládat stereotypy. Tak se do tohoto centra sám přihlásím.

Co se vlastně skrývá pod zkratkou HR Award?

HRA, jak tomu rád říkám, je de facto ocenění Evropské komise, které souvisí s kvalitou personální politiky – s výběrovými řízeními, s rovností příležitostí,

UNIVERZITA BY SE MĚLA VRACET
K T. G. MASARYKOVI,
A TO RŮZNÝMI ZPŮSOBY.

s péčí o zaměstnance. Je výborné, že toto ocenění už získala většina fakult a vysokoškolských ústavů na MU. Já osobně vnímám HRA jako nástroj, který může standardizovat personalistiku na jednotlivých fakultách i celé univerzitě – tedy standardizovat ve srovnání se Západem, s nímž se musíme poměřovat. HRA má také praktickou stránku – umožňuje získávat důležité projekty. Nechtěl bych ale být jen pragmatikem – když se HRA dobře zahraje, řečeno s nadsázkou, může univerzita získat po všech stránkách.

Na jaké knize momentálně pracujete, případně jaké téma vás oslovuje a nenechává klidným?

Ve spolupráci s kolegou Jiřím Sukem připravuji k vydání knihu Dobrodružství historické interpretace, což je soubor esejů o tom, jak různě vznikají historické publikace. Napsal jsem do ní malou úvahu, jak vznikala má biografie Ria Preisnera, českého germanisty a konzervativního myslitele. A po pravdě řečeno, už nějakou dobu mi nedá spát kanadský klinický psycholog Jordan Peterson. Přemýšlím o tom, že bych uspořádal českou interdisciplinární debatu o tomto „mediálním fenoménu“, který aspiruje na roli, kterou v evropské i severoamerické kultuře sehráli Sigmund Freud a Carl Gustav Jung. Uvidíme, zda se to podaří. •

14-15 VĚDA A VÝZKUM
TEXT: EMA WIESNEROVÁ
FOTO: ARCHIV S. KRÁLOVÉ

Zkoumá antarktické bakterie jako zdroj nových antibiotik

Díky evropskému grantu pro mladé vědce propojí Stanislava Králová výzkum v Brně a ve Vídni.

Už během doktorského studia na Přírodovědecké fakultě MU se Stanislava Králová zabývala výzkumem bakterií z Antarktidy. Získávala je od výprav, které tam univerzita pořádá. Před dvěma lety se na ostrov Jamese Rosse vydala osobně.

Během jejího působení v České sbírce mikroorganismů se jí podařilo popsat čtyři nové druhy bakterií a na popisu dalších čtyř pracuje. V poslední době se začala zabývat možnostmi, jak získat z nedávno objevených a popsanych antarktických mikroorganismů nová účinná antibiotika proti multirezistentním bakteriím.

Ty jsou stále větším problémem, jelikož stávající antibiotika na ně přestávají působit. Pokud se v blízké době nepodaří najít nové účinné látky proti nim, vrátí se světové zdravotnictví do doby před objevem prvního antibiotika, penicilinu.

Studium antarktických bakterií je nákladné a náročné, a tak Králová hledala možnosti, jak se mu důkladně věnovat. Oslovila profesora Alexandra Loye z Vídeňské univerzity, celosvětově uznávaného odborníka na mikrobiom, mikrobiologická společenství a celogenomové sekvenování bakterií, s nabídkou svého výzkumu. Pod jeho vedením zpracovala žádost o prestižní evropský grant z programu Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA).

„Je to podpora, kterou získá asi tisíc výzkumníků ročně a v této výzvě o něj usilovalo téměř 12 tisíc lidí. Byla jsem tedy opravdu překvapená, že jsem ho získala,“ říká Králová. Má tak zajištěnou podporu výzkumu na dva roky a také financování ze strany vídeňské laboratoře, která pokryje část nákladů na její studie.

Odložený přesun

Do Vídně mladá mikrobioložka vezme asi stovku bakterií z Antarktidy, které už dříve izolovala a charakterizovala. Patří mezi ně třeba půdní aktinobakterie nebo bacily. Vybrat bude i mezi bakteriemi, s nimiž zatím nepracovala, ale budou mít zajímavé biosyntetické geny.

„Z letošní antarktické expedice ještě zkusím kultivovat další bakterie a také vytvořit nové postupy pro kultivaci těch bakteriálních rodů, u nichž se nám zatím izolace a kultivace příliš nedaří. Přitom víme, že mohou tvořit celou řadu látek se zajímavými antibiotickými vlastnostmi,“ popisuje Králová.

Vše zatím bude dělat v Brně a do Vídně se přesune začátkem příštího roku. Evropský grant to umožňuje a s ohledem na současnou epidemickou a rodinnou situaci se mladá mikrobioložka rozhodla počkat na dobu, kdy bude cestování mezi oběma městy zase bez omezení. Zároveň to pro ni znamená, že přijde do zbrusu nových laboratoří, které se v průběhu letošního roku na Vídeňské univerzitě dokončují.

Navic si může pobyt v rakouské metropoli ještě o rok prodloužit. Dostala se totiž mezi pět nejúspěšnějších žadatelek o grant MSCA na Vídeňské univerzitě, která jí díky tomu bude

hradit ještě dalších dvanáct měsíců výzkumu nad rámec evropské podpory.

Jen musí přijít s námětem, jak svou vědeckou práci dál rozšířit. „Nápady pro tento extra rok nějaké mám, ale konkrétní cíle si určím s profesorem Loyem až na základě výsledků získaných během prvního roku výzkumu.“

Vídeňská laboratoř nabízí Králové nové možnosti, jak posoudit antibiotické vlastnosti antarktických bakterií. Tamní odborníci se totiž zaměřují mimo jiné na vytváření společenství různých druhů bakterií, které spolu

BAKTERIE ODOLNÉ PROTI ANTIBIOTIKŮM JSOU PRO SVĚT STÁLE VĚTŠÍ PROBLÉM.

mohou stabilně fungovat. „Zkoumají pak, zda vztahy v rámci těchto společenství vyvolávají i nové genové exprese, jinak řečeno, jestli se u jednotlivých druhů bakterií projeví produkce nových látek, které bakteriím propůjčují dosud utlumené vlastnosti. Právě to chci využít u antarktických bakterií, které se často v laboratorních podmínkách nechovají stejně jako v přirozeném prostředí a neukazují tak svůj plný biotechnologický potenciál,“ říká.

Králová by proto ráda vytvářela podobná společenství právě s antarktickými bakteriemi a sledovala, zda díky tomu nezačnou produkovat zajímavé látky, které bude moci zkoumat z hlediska jejich využití jako nových antibiotik.

Aby mohla hledat látky, které mohou lidem pomoci v boji s bakteriemi rezistentními vůči antibiotikům, spolupracuje také s Fakultní nemocnicí Brno. „Sbírají pro mě multirezistentní bakterie, které reagují třeba už jen na jediné dostupné antibiotikum. Díky tomu budu moci ve Vídni testovat extrakty ze zkoumaných antarktických mikroorganismů přímo na odolných kmenech z reálné klinické praxe a hledat látky, které můžou pomoci s problémem antibiotické rezistence,“ uvádí Králová.

Práce s antarktickými ani patogenními bakteriemi se nebojí „Každý mikrobiolog má trochu adrenalin v krvi, ale když dodržíte správnou laboratorní praxi, dokážete jakékoli riziko během výzkumu potenciálně nebezpečných organismů téměř eliminovat,“ dodává.

Pro vědkyni to nebude první angažmá v zahraničí a výzkum antibiotických vlastností nových bakterií. Během půlroční stáže v USA v rámci doktorského studia třeba pracovala s novými druhy mořských bakterií, u kterých spolu s americkými a norskými vědci zkoumala schopnost tvorby antibakteriálních látek a jejich využití pro výrobu nových antibiotik.

„Budu tak stále pracovat na tématu, které mě baví, a zůstanu také ve spojení se svou alma mater, kterou nechci opustit. Získám také hodně nových zkušeností především v oblasti přípravy grantových žádostí, bez kterých se věda v současnosti nedá dělat,“ uzavírá Králová. •

STANISLAVA KRÁLOVÁ
(1991) vystudovala experimentální biologii na Přírodovědecké fakultě MU, kde také dokončila doktorské studium v oboru mikrobiologie. V letech 2015-2017 absolvovala několik krátkých stáží na Univerzitě v Gentu, Univerzitě veterinární medicíny ve Vídni a v soukromé diagnostické laboratoři ve Vídni. V roce 2019 byla tři měsíce na expedici na Antarktidě. Letos se jí podařilo získat v rámci Vídeňské univerzity grant Marie Skłodowska-Curie Actions na hledání nových antibiotik z antarktických bakterií.

Kniha Sochařské Brno ukazuje město, nabízí zážitky

Poznat Brno, jeho historii a současnost lze nejen díky tradičním památkám, ale i prostřednictvím soch.

V Brně jich ve veřejném prostoru najdete více než sedm set, pozoruhodným sochařským parkem je například i univerzitní kampus v Bohunicích.

Sochy v Brně nyní nejlépe ukáže druhé doplněné vydání česko-anglické knihy *Sochařské Brno* 1989-2019. Vydává ji Masarykova univerzita pod záštitou primátorky Markéty Vaňkové a rektora MU Martina Bareše. První vydání knihy ze září 2019 bylo již na jaře loňského roku vyprodáno, autory její úspěch překvapil. „Zájem jsme předpokládali, protože sochy mnoha lidem přinášejí radost. Ale že se za sedm měsíců rozprodá všech pět set padesát výtisků, to jsme nečekali. První vydání mělo malý průvodcovský formát a docela nízkou cenu. Nyní přicházíme s reprezentativní knihou, která bude dražší. Ale zase je to opravdu překrásná knížka s velkým množstvím fotografií z různých míst v Brně i s mapkou ukazující rozmístění soch,“ představuje knihu vedoucí autorského kolektivu a Katedry výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity Radek Horáček.

O kolika sochách si přečteme a co navíc o nich kniha prozradí?

Na 290 stranách je 179 fotografií dokumentujících celkem 130 soch. Čtenář se může v klidu domova při prohlížení knížky virtuálně vydat za sochami třeba na Brněnskou přehradu, do Univerzitního kampusu Bohunice či na různá místa v centru. Popisujeme příběhy jednotlivých soch, umělců i výtvarných soutěží a symposií. Jaroslav Hamža v kapitole věnované soše Jana Skácela například připomíná i groteskní okamžik z vyhlášení výsledků soutěže, kdy jsem jako člen odborné poroty byl neúspěšným soutěžícím málem inzultován. I to k sochám patří. S autorským týmem jsme zpracovali celkem sto stručných medailonů sochařek a sochařů.

Kniha je kolektivním dílem. Jak jste autorský tým sestavoval a jak jste si rozdělovali úlohy?

Mám radost, že jde o ryze univerzitní dílo, v němž je využit tvůrčí potenciál doktorských studií. Mimořádně důkladně sepsala kapitolu o univerzitních sochách Martina Mrázová, která je stejně jako Petra Lexová, popisující projekt Brno Art Open, v doktor-

ském studiu semináře dějin umění na Filozofické fakultě. Olga Búciová, která napsala o sochařských symposiích, je stejně jako fotografky Jana Ověčáková a Monika Szűcssová doktorandkou na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty MU. A my tři zbývající jsme absolventy naší univerzity – Jaroslav Hamža z magistrátního odboru kultury napsal kapitolu o cyklu *Sochy pro Brno*, Zbyněk Fišer vytvořil medailony básníků Skácela, Blatného a Zahradníčka a já jsem napsal úvodní a závěrečné kapitoly. S fotografiemi nám výrazně pomohla Michaela Dvořáková a krásný vzhled dala knize svým grafickým designem naše katedrová kolegyně Jana Nedomová.

Co Brno v kategorii „sochy“ nabízí obecně?

Brno díky sochám především nabízí zážitky. A také dává jasně najevo, že je městem moderním, stejně jako Masarykova univerzita, která se podpoře umění věnuje nejvýrazněji ze všech českých univerzit. V sochách jsou skryta mnohá poselství. Je v nich navždy zastavený život a my si jejich pozorováním můžeme oživit příběhy, nacházet harmonii nebo se povznést nad běžné všední problémy. Když společně se sochou na téma spravedlnost začnete hloubat o těžkostech, kterými se trápíte, třeba vám ten rozkročený silák dodá inspiraci, abyste také „zabrali“ a to své břemeno zvedli. O tíze a lehkosti promlouvá i socha Doteky a distance Aleše Veselého v Univerzitním kampusu Bohunice. Levitující třisetkilový kámen dokážete jednou rukou rozhoupat. Umělecká díla z magistrátního cyklu *Sochy pro Brno* se sice vždy vztahují k nějaké konkrétní osobnosti, ale jsou v nich skryta ještě další sdělení. Mozart s jedním křídlem a dospělou tváří na dětském těle je obecným podobenstvím o talentu a tvořivé hravé bytosti, která je v každém z nás. Ale ta kreativní bytost bohužel většinu z nás opustí. Portrétní hlava Jana Skácela na Špilberku je zase příležitostí vidět svět skrze rastr ocelových trubek jako hravé, těkavé a proměnlivé panoptikum, v němž se krajina, architektura, lidé a slunce proplétají v básnickém obraze. Stačí se podívat ze správné vzdálenosti a dobrého úhlu. I vaši milovanou osobu ▶

uvidíte v tom průhledu najednou nově s okouzující proměnou. Navíc: ve dvouletém intervalu se v Brně koná mezinárodní přehlídka Brno Art Open, v níž se spíše než o vystavení soch v ulicích jedná o výtvarné přemýšlení o konkrétních místech.

Kromě soch, které můžeme vidět ve městě, je v knize kapitola o sochách v areálech Masarykovy univerzity. Jsou ty sochy přístupné široké veřejnosti? A kde je lze najít?

Areály většiny univerzitních budov jsou veřejně přístupné, případně je možné se na vrátnici na „sochařskou návštěvu“ domluvit. Kdo přichází na rektorát, vstupuje přímo do galerijního prostoru, protože ve foyer jsou obrazy Milana Housera a Michaela Hona a sochy Heleny Lukášové a Olbrama Zoubka. Vstupní části parku Přírodovědecké fakulty dominuje lyrická socha dvou postav od Maria Kotrby, jehož Spravedlnost od Nejvyššího správního soudu asi každý zná. Na Fakultě informatiky stojí socha Karla Nepraše, před Fakultou ekonomicko-správní je bronzová kašna Vincence Makovského. Nejhodnotnější díla nabízí ve svém areálu Univerzitní kampus Bohunice, kde je náš sochařský park. Dalibor Chatrný, Jozef Jankovič, Lukáš Rittstein, Krištof Kintera, Michal Gabriel, Stanislav Kolíbal – to jsou jména z nejvyšších pater současného výtvarného umění. Dominantou je socha Aleše Veselého, kterou nedávno obdivoval tehdejší generální ředitel Národní galerie v Praze Jiří Fait.

KDYŽ SE NÁM SOCHA NELÍBÍ,
NEMUSÍME JI PŘECE HNED
ODSUZOVAT.

Existuje i aplikace, která zobrazuje sochy Masarykovy univerzity. Komu má být prospěšná? Magistrátní internetové stránky Sochařské Brno jsou užitečnou prezentací umění pro nejširší veřejnost.

A skutečnost, že sochy Masarykovy univerzity zde mají samostatný oddíl, je jen potvrzením významné role umění na univerzitě. Vedoucí týmové práce na tomto portálu je absolventka Filozofické fakulty Kateřina Havelková a texty pro univerzitní oddíl připravila doktorandka naší katedry Dagmar Vránová. Věřím, že emeritní rektor profesor Eduard Schmidt jako hlavní iniciátor vytváření umělecké univerzitní sbírky má z takových aktivit radost. A doufám, že dobrý pocit mají také současný rektor Martin Bareš i kvestorka Marta Valešová, kteří si dobře uvědomují, že umění prostě k moderní univerzitě patří.

O čem je nová kapitola, tedy to zmíněné doplnění knihy?

Nových kapitol je několik, ale hlavní je ta závěrečná, která se pod názvem „Čím se provinila města?“ snaží hodnotit úlohu vedení měst při podpoře umění. Páni radní totiž vůbec nemají lehkou úlohu. Když někam nechají postavit průměrnou nevýraznou sochu, která se moc neliší od soch dřívějších, tak bude širší veřejnost spokojena, ale výtvarní teoretikové a umělci takové rozhodnutí zkritizují. A město by přece mělo respektovat názor odborníků – o stavbě budov nebo opravě kanalizace také musí rozhodovat lidé s příslušnou odborností. Když ale město podpoří vytvoření originální a výjimečné sochy, kterou výtvarní odborníci budou chválit, zpravidla se ozve nesouhlas těch, kterým se jako něco neobvyklého ta socha nebude líbit. Uvádím třeba příklad z Berlína, kde soutěž na Památník holokaustu byla napoprvé podobně jako v Brně zrušena a zasahoval do ní i tehdejší kancléř Helmut Kohl. Šlo o peníze, o střet estetických postojů, ale také o silné humanistické poselství.

Takže se dá říct, že kniha Sochařské Brno 1989–2019 není jen a pouze pozváním k brněnským sochám?

Především se jedná o výzvu k otevřenosti a toleranci. Když se nám socha nelíbí, nemusíme ji přece hned odsuzovat. To platí po celém světě. •

BÝT ABSOLVENTEM MUNI MÁ SVÉ VÝHODY

ABSOLVENTI.MUNI.CZ

20-21 ABSOLVENT

TEXT: GABRIELA PERINGEROVÁ

FOTO: JITKA JANŮ

Běžící češtinář je bohemista

Instagramový profil Jarmila Vepřka sleduje aktuálně 27 tisíc lidí, češtinu tam přitom popularizuje teprve rok. Absolvent Filozofické fakulty je tak nyní jedním z nejúspěšnějších influencerů, který kdy studoval Masarykovu univerzitu.

Instagramový profil Běžící češtinář má přes 27 tisíc sledujících. Jak dlouho trvalo, aby vás začal sledovat takový počet lidí?

Rok. Do té doby jsem měl profil jen jako běžec. Sdílel jsem na něm osobní zážitky z běhání a závodů. Před rokem se z něj ale opravdu stal Běžící češtinář. Chtěl jsem na sítích působit jako češtinář, který občas vysvětlí něco klasického z výuky, občas zabrousí do literatury a občas tam vloží něco, o čem kromě bohemistů nikdo netuší, že existuje. Začal jsem příspěvky z běhu mixovat s češtinou, vymyslel jsem grafiku, která je, stejně jako moje běhání, hodně barevná. Snažím se být ve výkladu češtiny vtipný. K nárůstu sledovanosti samozřejmě přispěl covid, protože žáci, studenti a hlavně rodiče hledali srozumitelné informace, které by jim pomohly s výukou.

Zároveň ale také češtinu učíte.

Připravuji v soukromé škole na přijímací zkoušky pátáky, sedmáky a devátáky, kteří se chystají na testy. A protože už o těch didaktických testech vím první poslední, táhne mě to dál. Rád bych vyučoval češtinu po svém a tuto možnost mi nabídl sociální sítě.

Proč profil s názvem Běžící češtinář?

Běhací zní divně. To by byl češtinář určený k běhání. Běhající by asi znamenalo, že občas běhá. Mně se líbilo slovo běžící, prostě dynamika, že jakoby pořád běžím.

Takže opravdu běháte, jste sportovec?

Ano, opravdu běhám. Na základní a střední škole jsem hrál fotbal, na vysoké jsem ale trochu zlenivěl, přibral a chtěl s tím něco udělat. A začal jsem běhat. Dal jsem si cíl, zaregistroval jsem se do prvních závodů a v po prvním půlroce jsem zvládl maraton přes Praděd. Když je dobrý měsíc, naběhám přes 200 kilometrů.

Kde běháte?

Aktuálně bydlím v Králově Poli, takže běhám tam a v jeho okolí. Řekněme celá severní polovina Brna.

Co víc vaše sledující na profilu zajímá?

Čeština nebo běh?

Čeština. Ale nikdo mi zatím nenapsal, že mu na mém profilu běhání vadí, což je pro mě asi nejdůležitější. Jsem rád, když mi lidé píšou, že myšlení a pohyb dávají dohromady smysl.

Kromě Instagramu, na kterých sítích Běžícího češtináře ještě najdeme?

Na Twitteru, kde mám profil Běžící češtinář o pár let déle než na Instagramu. Nemá ale až takový úspěch, mám tam jen 10 tisíc sledovatelů. Jsem i na TikToku a už mě sleduje 150 lidí! Instagram mi ale s grafikou a možností umístění více textu dává větší prostor se realizovat.

Jste tedy úspěšným influencerem?

V rámci učitelů asi ano. V češtině bych se správně měl nazvat vlivník nebo ovlivnitel, ale to jsou výrazy jak z národního obrození, takže jsem rád za anglický výraz. Všichni mi říkají, že je fantastické, že sledování mého profilu tak narostlo, ale to pro mě není úplně nejdůležitější. Chci se držet jednoho pravidla - to sdílené vždy musí mít i hodně ze mě samého.

Z vašeho profilu čerpají informace nejen žáci a studenti, ale také kolegové učitelé. Máte od nich nějakou zpětnou vazbu na váš profil?

Mám. Ze základních, středních škol mi píšou, že stránku svým žákům doporučují, rozesílají na ni odkazy a někdy dokonce paní učitelky píšou, že dávají moje příspěvky vytištěné na školní nástěnky. Ozývají se mi i vysokoškolští studenti, že jim to pomáhá při přípravě třeba ke státnicím. Přitom to není žádná pokročilá filologie, sdílím opravdu jen základy češtiny, jen občas řeknu něco odborněji.

SOCIÁLNÍ SÍTĚ MI DÁVAJÍ MOŽNOST VYUČOVAT ČEŠTINU PO SVÉM.

Nakouzl jste filologii, kterou jste studoval na MU.

Byl jste na Filozofické fakultě rád?

Byl jsem na ní deset let, takže určitě. Před nástupem ke studiu na vysoké škole jsem studoval střední průmyslovou školu. Bavilo mě prakticky vše, uvažoval jsem o právech, ekonomice, žurnalistice. Ale po dnech otevřených dveří to jasně vyhrála Filozofická fakulta a studium češtiny. Vždy jsem totiž měl blízko k obecnému myšlení a filozofování a právě při dni otevřených dveří, v té staré a zhroutené budově, mě asi oslovil nějaký duch školy.

Na co rád vzpomínáte?

Na první vyučovací den. Předmět se jmenoval úvod do literatury, bylo nás namačkaných padesát v učebně pro patnáct lidí. Seděli jsme na zemi i na parapetech od oken a naše vyučující po nás chtěla, abychom se jí představili a řekli, co rádi čteme. Někteří řekli, že přečetli celého F. L. Věka, někteří jmenovali zahraniční autory, o kterých jsem nikdy neslyšel. Já jsem se postavil, řekl jsem, že jsem ze Šumperka, studoval jsem průmyslovou školu a raději píšu, než čtu. Paní docentka mi tenkrát odpověděla, že jsem asi na špatné fakultě. Prostě skvělý zážitek. Celé studium bylo moc fajn, mrzí mě jen, že jsem na krásně zrekonstruované filozofické fakultě nezustal ještě déle. Ale člověk nikdy neví.

Už při studiu jste se vydal jinou cestou než vaši kolegové, kteří se rozhodli pro pedagogickou činnost a klasickou výuku žáků a studentů. Kam míříte nyní?

Chci se dál věnovat popularizaci češtiny. Chci pořádat webináře, dělat prezenční opakování, pořádat setkání nad pravopisem, interpunkcí a podobně. Třeba v galeriích nebo kavárnách, kde bych měl k přednášce o češtině vystavené i nějaké ty svoje grafiky a obrázky. Chci, aby na moje setkání chodil kdokoliv, koho baví čeština.

Jde nyní na vašem profilu o veřejnou službu žákům, studentům a jejich rodičům, nebo jste se už dostal do komerční roviny?

Až v posledním měsíci, kdy jsem uspořádal zmíněný webinář, který se vyprodal. Vlastně jsem tam dvě hodiny mluvil o větách, souvětích, větných členech a mělo to skvělé ohlasy. A mě to ohromně bavilo. Pořád ale budu na svém profilu dělat takovou tu službu veřejnosti. Budu se snažit reagovat na aktuální události a tvořit zajímavé příspěvky, které někoho pobaví a někomu s češtinou pomohou. A dál tam chci být hlavně člověkem, ne učebnicí. •

JARMIL VEPŘEK získal doktorský titul na FF MU. Podílel se na jazykovědných projektech včetně Nového encyklopedického slovníku češtiny, která ho i živí. Na sociálních sítích prokládá češtinářské poučky fotkami z běžeckých závodů nebo tréninků. Na Instagramu, kde má přes 27 tisíc sledujících, ho zájemci najdou pod jménem Běžící češtinář.

FOTO: JITKA JANŮ

Dlouhodobý výzkum výskytu a četnosti klíšťat provádí odborníci z Masarykovy univerzity v brněnských Pisárnkách. Vědecké výsledky publikují nejen v odborných materiálech, ale zároveň o aktivitě klíšťat poskytují informace široké veřejnosti. „Zveřejňujeme informace v médiích, dáváme lidem signál, aby se měli na pozoru a vyhýbali se místům s vysokým výskytem klíšťat,“ potvrzuje imunoložka Alena Žáková z Přírodovědecké fakulty MU.

24-25 OSOBNOST
TEXT: IRENA DIATELOVÁ
FOTO: LUDMILA KOREŠOVÁ

Italského vědce přilákaly do Česka zajímavé projekty

Osmatřicetiletý Ital Roberto Cibin se za poslední roky kvůli práci a možnosti podílet se na vědeckých projektech podruhé přestěhoval do neznámé země – nejdřív na Madeiru, a nyní do Česka, kam ho přilákala práce pro MU a Sociologický ústav Akademie věd ČR, ale také to, že jeho manželka je Češka.

„Svou manželku jsem potkal před pěti lety na slavné Camino de Santiago, tehdy jsme spolu s další skupinou cizinců asi měsíc putovali po severu Španělska. Moje žena bydlela v Česku a já v Trentu, takže jsme se ze začátku střídavě navštěvovali. Když jsem tehdy poprvé navštívil Česko, okamžitě jsem si zamiloval místní kulturu, lidi i kuchyni a říkal jsem si, že bych si uměl představit žít na takovém místě,“ říká Ital Roberto Cibin.

Když se pak po skončení dvouletého projektu zaměřujícího se na vytvoření komunitních rádií chtěli s manželkou přestěhovat z Madeiry do Česka, jedna česká vědkyně žijící v Dánsku mu doporučila obrátit se na Katedru informačních studií a knihovnictví (KISK) na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Tam zrovna hledali člověka pro dva projekty a měl prý velké štěstí v tom, že mu oba byly velmi blízké.

Webové knihy i roboti-novináři

Od listopadu se tak zapojil do projektu financovaného Technologickou agenturou ČR, který se zaměřuje na redesign knihovnických služeb. Rozsáhlý projekt, na němž KISK spolupracuje s Městskou knihovnou v Praze a brněnskou neziskovou organizací Next-Book, se soustředí hned na několik oblastí. Jednou z nich je vytvoření nových digitálních komunitních služeb na míru uživatelům, které pomohou rozvoji elektronického čtení.

Díky projektu se také rozšíří katalog Městské knihovny v Praze o takzvané webové knihy, což je nový formát elektronických knih, který umožňuje rozšířit obsah o webové prvky. Tyto multimediální knihy jsou přístupné z webového prohlížeče, takže je čtenáři mohou pohodlně číst z nejrůznějších zařízení, například z mobilu, tabletu nebo počítače.

„V projektu také pracujeme na úpravě formátu klasických e-knih uložených ve formátu pdf, což je jeden z nejběžnějších formátů e-knih stažených z webu. Pro čtenáře je ale čtení e-knih v tomto formátu nepohodlné, protože si je nemohou snadno přizpůsobit pro čtení ve čtečce nebo mobilu. Náš projekt pomůže překonat tuto bariéru,“ vysvětluje Roberto.

Roberto se na katedře podílí také na přípravě nového kurzu zaměřujícího se na Transition Design, který bude katedra nabízet od podzimu. Nový předmět vzniká díky finanční podpoře z norských fondů a inspiraci pro obsah kurzu získávají pracovníci KISKu také díky spolupráci s kolegy z Univerzity of Oslo, kde se vyučuje obdobný kurz.

V květnu také učil na třídním blokovém kurzu Service Design Workshop, který se každý rok soustředí na jiné téma z oblasti designu služeb, produktů a systémů. „Letošním tématem bylo GTP3, což je umělá inteligence, která dokáže generovat texty, u nichž téměř nelze poznat, že je nepsal člověk. Spolu se dvěma kolegy a dalšími experty na toto téma jsme učili studenty používat tuto technologii,

což bylo v online režimu náročné, ale byla to skvělá zkušenost,“ popisuje Ital a dodává, že tato technologie by v budoucnu mohla najít velké využití ve zpravodajství, kultuře i vzdělávání, avšak je nutné brát v úvahu i stinné stránky těchto nástrojů.

Vědec bude zkoumat dopady pandemie na Čechy

A aby toho nebylo málo, od začátku dubna začal pracovat také pro Sociologický ústav Akademie věd ČR, kde mu nabídli možnost podílet se na výzkumu v rámci evropského projektu Resistiré, jehož cílem je prozkoumat dopady pandemie nemoci covid-19 na život běžných lidí genderovou optikou.

„Myslím, že následující rok a půl pro mě bude velmi náročný kvůli všem projektům, do kterých jsem se zapojil, ale takovou příležitost jsem nemohl odmítnout. Výzkum zaměřený na strategie usilující o snížení genderové nerovnosti způsobené pandemic- kými opatřeními je v současnosti velmi důležitý a je to pro mě čest, že se na něm můžu podílet. Projekt je velmi ambiciózní a jsem si jistý, že výsledky budou významné,“ konstatuje.

Dvouletý výzkum realizovaný v jednatřiceti zemích Evropy se bude skládat z několika kroků:

MĚL JSEM ZAJÍMAVOU PRACOVNÍ NABÍDKU VE FINSKU, ALE ROZHODL JSEM SE DÁT ŠANCI ČESKU.

Nejdřív vědci zanalyzují důsledky protipandemic- kých opatření v každém státě. Vědci pak svá zjištění předají klíčovým skupinám občanské společnosti daných států, ty se posléze budou potkávat na workshopech, diskutovat o zjištěních a navrhopvat konkrétní akce. Na základě toho pak v poslední fázi výzkumu vytvoří politici kroky vedoucí ke snížení genderové nerovnosti.

Co bude po skončení těchto projektů, Roberto ještě neví – rád by zůstal v Česku, ale pro člověka s povoláním jako má on, je cokoliv složité plánovat, protože vědecké granty jsou většinou vypsány na dva nebo pět let a po jejich skončení musí vždy hledat nové pracovní příležitosti různě po světě.

„Než jsme se přestěhovali do Česka, měl jsem velmi zajímavou pracovní nabídku z University of Oulu ve Finsku, ale rozhodli jsme se dát šanci Česku. Rádi bychom se tu se ženou usadili trošku na delší dobu, je pro nás náročné se neustále stěhovat. Ale beru to jako daň za zajímavou práci. A je skvělé vidět, co po vás zůstává – těší mě například, že jsem pomohl založit komunitní rádia v Rumunsku a další dvě v Irsku. A stejně tak věřím, že naše projekty v KISKu rozšíří elektronické čtení v Česku a že na AV ČR zjistíme spoustu zajímavých věcí, které mohou pomoci příštím generacím,“ uzavírá zahraniční vědec. •

Munishop: značka MUNI je životní styl

V byznysu se stále více mluví o tom, že vítězí v koronakrizi se staly e-shopy. Platí to i na Masarykově univerzitě. S obratem ve výši 719 tisíc korun za prvních pět měsíců letošního roku se totiž za vítězky mohou považovat i Pavla Hudcová a Alena Nováčková, které jsou hlavou i rukama Munishopu.

Jen jeden týden měl v období pandemie nemoci covid-19, zavřeno e-shop Masarykovy univerzity Munishop. Ten už v předchozích letech fungoval na jedničku, od března loňského roku se ale mnohokrát projevilo, jak nepostradatelnou součástí propojení studentů, zaměstnanců, veřejnosti a propagace jednotného vizuálního stylu univerzity je.

Oblečení, předměty k popularizaci vědy i pro každodenní využití a další sortiment se značkou MUNI patří k životnímu stylu lidí na univerzitě. V okamžiku, kdy byly zrušeny akce, na kterých se zboží prodávalo, kdy vládní opatření zavřela univerzitní obchod Scalanterie a další prodejní místa, zůstali by studenti a zaměstnanci bez těchto „malých radostí“.

Nezůstali. Ukázalo se, jak dobrým rozhodnutím bylo založit v roce 2017 univerzitní e-shop. „S první kolekcí reklamních předmětů jsme začínali v jedné místnosti. Dnes máme v areálu pod Kraví horou tři velké sklady a od zmíněného roku 2017 jsme do České republiky i světa poslali 9400 objednávek,“ říká ekonomka Munishopu Alena Nováčková. Eviduje i všechny skladové zásoby, řeší příjem zboží a jeho rozdělení do skladů a v ekonomické agendě vytváří kalkulace produktu a nomenklaturu zboží. „Je to systém pojmenování a zařazování všech produktů, které máme ve skladech, tak abychom je mohli prodávat. Pro Munishop jsem ho navrhl, je logický a i po ekonomické stránce jednoduchý,“ dodává.

Aby bylo ve skladu zboží, o které bude zájem, se pak stará manažerka Munishopu Pavla Hudcová. Vytváří kolekce reklamních předmětů, hledá ty nejvhodnější předměty, dohlíží, aby ve finále vycházely z designu MUNI, jedná s jejich dodavateli a řeší ve spolupráci s dalšími odbory výběrová řízení na vybrané propagační předměty. „Nový jednotný vizuální styl Masarykovy univerzity je opravdu elegantní. Při sestavování první kolekce jsme ještě vše konzultovali s designéry Studia Najbrt, kteří nové logo MUNI a nové barvy univerzity i fakult navrhli,“ popisuje zrod kolekcí propagačních předmětů Pavla Hudcová. Dnes už předměty po poradě s kolegy a na základě poptávky vybírá sama.

Munishop dnes nabízí 300 různých druhů předmětů rozdělených do devíti kolekcí. V kolekci „Muniverse“ jsou zařazeny předměty pro všechny cílové skupiny od uchazečů až po absolventy. Kolekce „Nosím MUNI“ a „Sport Line“ je o oblečení, doplňcích a fanouškovských předmětech. Kolekce „Rector Line“ obsahuje luxusní dárkové předměty pro hosty univerzity. Vybavení s fakultními logy pro konference a akce najdete v kolekci „Konferenční set“. Oblečení lze vybrat i v kolekci „Be Responsible“, která obsahuje produkty s označením ekologické výroby od regionálních výrobců nebo z chráněných dílen, „#followmasaryk“, ve které jsou zařazeny předměty s vizuálem

TGM a „Children Line“, tedy v kolekci pro děti zaměstnanců či absolventů a budoucí studenty. Poslední kolekcí je „Science Line“ s předměty k popularizaci vědy a vědeckých projektů MU. Největší zájem je o mikiny s logem MUNI. „Kdybych měla sestavit žebříček nejprodávanějších předmětů, budou to mikiny, mikiny, mikiny, pak dlouho nic a následují trička, bloky, tužky a hrnky,“ směje se manažerka Pavla.

Největší nápor zažívá Munishop vždy na začátku podzimního semestru, když na univerzitu přichází noví studenti a hned po zápisu si míří zařídit druhou nejdůležitější věc ke studiu - koupit mikinu s logem MUNI. Náročnými okamžiky, kdy je ve skladu potřebná každá ruka brigádníků z řad studentů, dalších zaměstnanců i smluvních partnerů, je příprava propagačních předmětů na fakultní akce, kdy na deset fakult MU míří stovky produktů. A právě na tuto nabídku je Pavla Hudcová nejvíce pyšná. „Kolekce předmětů pro fakulty máme ve všech deseti barvách, vypadají opravdu moc hezky. Mám velkou radost, že se fakultám líbí, že jsou s nabídkou spokojeny, snažíme se tyto kolekce ve spolupráci stále vylepšovat a rozšiřovat.“ Radost jí dělá i kolekce pro děti, ve které jsou body pro malá miminka s označením „Born to be MUNI“, trička pro děti „MUNI girl“ a MUNI boy“ nebo juniorská kolekce mikin. Šlágrem loňské zimní sezóny byly předměty v malé kolekci „iMUNIta“ - lžička, med, hrnek, čaj - která připomněla návrat Farmaceutické fakulty na Masarykovu univerzitu.

Munishop také nabízí a distribuuje knihy z produkce univerzitního nakladatelství Munipress.

Se studenty úzce spolupracuje při kampaních na sociálních sítích, k budování univerzitní sounáležitosti na platformě Munishop se už zapojili tři významní influenceři. Na Instagramu „Nosím MUNI“ šíří značku sami studenti. „Vytváří přímo i obsah stránky, pomáhají s komunikací a digitálním marketingem. Na Instagramu máme přes 2 tisíce sledujících a ze stránek lze proklikem přímo nakoupit zboží,“ doplňuje výčet aktivit Pavla.

Alena i Pavla se shodují, že bez zázemí a podpory univerzity, by e-shop provozovat nešel. „Není jednoduché skloubit komerční e-shop s požadavky univerzity, která pracuje s veřejnými financemi. Přesto mluvíme i o finanční podpoře. Bez ní by musely být ceny předmětů, do kterých nyní nejsou promítnuty všechny náklady, daleko vyšší,“ dodává Alena.

Pokud tedy chcete patřit do univerzitní komunity, mít doma či na sobě něco s nápisem MUNI, stačí si otevřít web munishop.cz nebo navštívit prodejny Munishopu v Rybkově ulici, případně Scalanterii v Univerzitním kině Scala na Moravském náměstí. Už můžete! •

5 rad, jak zdolat zkoušky

Omezení na univerzitě se pomalu rozvolňují.
Podoba zkoušek bude tedy zase trochu jiná.
Přinášíme proto několik rad, jak všechno
úspěšně zvládnout.

Připuštění ke zkoušce

Zdá se to jako samozřejmost, ale splnění všech povinností už během semestru je základ. Podívejte se, jestli jste včas napsali a odevzdali zápočty, eseje a všechno ostatní, co je potřeba mít splněno k připuštění ke zkoušce.

Plánování učiva

Následuje samotná příprava na zkoušku. Rozvrhněte si zkoušky tak, abyste se stihli na všechny naučit. Náročné předměty, u kterých si myslíte, že si vyžádají více pokusů, si raději zapisujte dříve v zkouškovém období. Zůstane vám tak čas i na další pokusy.

Podpora

Na zkoušky nejste sami. Podívejte se do facebookových skupin nebo na discordové servery vašeho oboru, které zakládají sami studenti. Mezi spolužáky určitě najdete pomoc s učivem nebo partnery ke studiu. Pokud je to pro vás opravdu náročné a nevíte, jestli všechno zvládnete, můžete se také zkusit obrátit na Studijní oddělení nebo na Poradenské centrum MU.

Distanční nebo prezenční forma?

Semafor univerzity září zeleně. To znamená, že je možné mít i prezenční zkoušky. Na fakultách se budou objevovat prezenční i distanční zkoušky v různém poměru. Zatím co například Filozofická fakulta a Fakulta informatiky budou prezenčně zkoušet jen minimálně, na Lékařské a Farmaceutické fakultě budou prezenční zkoušky převažovat. Podívejte se, jakou podobu budou vaše zkoušky mít.

Přijít na zkoušku

Je důležité se připravit na každou formu zkoušení, kterou budete absolvovat. Pokud budete mít zkoušku distanční, je potřeba si zkontrolovat rychlost připojení k internetu, technické vybavení a najít si klidné místo, kde budete moci zkoušku psát.

Pokud máte zkoušku prezenční, je potřeba se na ni dostavit. Pokud nebydlíte v Brně, pro jistotu počítejte s možným zpožděním spojů nebo si zkuste najít přespání.

Co pomáhá studentům?

Hana Drštičková, Fakulta sociálních studií
Ve studiu mi pomáhá, že vyučující teď často poskytují nahrávky přednášek, a tak se nemusím připravovat jen skrze vlastní poznámky, ale přímo si znovu poslechnout části přednášky. Také mi pomáhá tvořit si přívětivý pracovní prostor, zapálit si svíčky a pustit si ambientní hudbu.

UJISTĚTE SE, ŽE JSTE SPLNILI
PODMÍNKY NUTNÉ K TOMU, ABYSTE
MOHLI PŘISTOUPIT KE ZKOUŠCE.

Jiří Gavenda, Fakulta informatiky

Spousta distančních zkoušek umožňuje používání studijních materiálů, a tak se člověk musí víc zaměřit na porozumění látce místo memorování, což je pozitivní změna. Vzhledem k tomu, že velká část předmětů teď není vázána na konkrétní čas, bylo pro mě důležité si udělat nějaký systém. Vedu si týdenní i denní seznamy úkolů, díky čemuž mám aspoň trochu přehled, co musím udělat.

Lucie Weimannová, Přírodovědecká fakulta

Vždycky začnu s učením na poslední chvíli a pak jsem ve stresu. Na dálkové studium jsem zvyklá ze střední, takže tohle nebylo nic nového. Stresují mě vysoké nároky, které si na sebe kladu, i další lidé, co mě mohou na prezenční zkoušce posuzovat. Proto mi více vyhovují distanční zkoušky, a pokud to bude možné, budu se na ně zapisovat. •

Studentka využila šanci studovat na více univerzitách zároveň

V jarním semestru dostala hrstka studentů MU jedinečnou šanci studovat online díky virtuální mobilitě „Future Europe“ až na čtyřech univerzitách zároveň. Mezi studenty, kteří využili netradiční možnost studovat v zahraničí z pohodlí svého domova, byla i doktorandka Barbora Winterová.

„Kvůli pandemii nemůžu už několik měsíců pracovat na své disertační práci a sbírat v cizině data pro svůj výzkum, takže jsem si řekla, že tenhle zvláštní rok online výuky využiju k tomu, abych si zapsala předměty, ke kterým se student přírodovědy obvykle nedostane. A musím říct, že to pro mě byla velmi zajímavá zkušenost – člověk pozná lidi, se kterými by se normálně nepotkal, a může nahlédnout do toho, jak vypadá výuka na jiných univerzitách,“ popisuje.

VIRTUÁLNÍ MOBILITA STUDENTŮM OTEVÍRÁ NOVÉ MOŽNOSTI, JAK SE UČIT.

Doktorandka se díky virtuální mobilitě a členství MU v Haagské síti univerzit zapsala na dva online kurzy: předmět Intercultural Management vyučovaný univerzitou ve španělském Madridu a Partnerships, Collaboration and Teamwork z nizozemské Haagské univerzity. Kromě toho si ale také mohla zapsat další předměty z univerzit ve Finsku a Itálii, na ty už ale neměla Barbora Winterová z Přírodovědecké fakulty MU kvůli doktorátu a práci pro katedru časovou kapacitu.

„Výuka byla super, například naše vyučující na Intercultural Management byla naprostá kapacita v oboru a celý předmět byl mix nejruznějších oborů, od psychologie přes management až po teorii kultury. Tenhle předmět mě hodně naučil a znalosti využívám dodnes. A navíc bylo skvělé, že jsme v rámci výuky spolupracovali na projektech se studenty z celého světa, například z Británie, Ruska, Latinské Ameriky nebo

Bulharska, takže diskuse v hodinách byly zajímavé a různorodé,“ přibližuje doktorandka.

V předmětu Partnerships, Collaboration and Teamwork zase přednášející zval do hodin nejruznější hosty, od hudebních producentů až po bývalé diplomaty, takže studenti mohli nahlédnout do toho, jak funguje týmová spolupráce v různých společenských sférách. Na konci předmětu měli navíc studenti za úkol v týmu natočit osmiminutový film, čehož se nebylo jednoduché zhostit, protože každý člen týmu byl v jiném státě. Ale i tak vznikly velmi zajímavé projekty.

To, že se Barbora se svými spolužáky nemohla osobně potkávat, jí příliš nevažilo. „Na Erasmu jsem byla během svého magisterského studia – více než rok jsem studovala na Srí Lance, kde jsem potkala spoustu zahraničních i místních studentů a dodnes jsme spolu skoro v denním kontaktu. Dokonce bych řekla, že mám snad i víc přátel v zahraničí než v Česku,“ směje se.

Virtuální mobilita je podle ní příležitost, která studentům otevírá nové možnosti, jak se učit a zdokonalovat se. Navíc je vše velmi jednoduché – student si třeba nemusí shánět ubytování, zařizovat pojištění ani vyřizovat letenky.

„Jsem moc ráda, že jsem měla šanci si takové studium vyzkoušet, člověk vidí, že všechno funguje i navzdory fyzické nepřítomnosti. Myslím, že pokud člověk virtuální výuku bere vážně, může jít o ohromnou příležitost. A i díky téhle zkušenosti teď pokukuju po dalších online kurzech, například v Cambridge, Pekingu nebo Kalifornii. Ale uvidíme, jak na tom budu časově. Disertace přece jen nemůže čekat věčně,“ říká doktorandka. •

STUDENT 30-31

TEXT: IRENA DIATELOVÁ

FOTO: ARCHIV MU

Zjistěte, co ve vás je!

Víte, čím vším jste pro zaměstnavatele zajímaví,
když se ucházíte o práci?

☐

ANO

☐

NE

☐

MOŽNÁ

Ať je vaše odpověď jakákoliv,
obraťte se na Kariérní centrum MU.

KARIÉRNÍ PORADENSTVÍ, KONZULTACE CV, WORKSHOPY
SE ZAMĚSTNAVATELI, VELETRHY PRÁCE, PŘEDMĚT KARIÉRNÍ
START, WEBINÁŘE A SPOUSTA DALŠÍCH SLUŽEB.

Připravte se na pohovor s Interview Prep

Hlásíte se na konkrétní pozici? Nebo si chcete jen vyzkoušet, jak může vypadat pracovní pohovor? Připravte se na rozhovor s personalistou nanečisto a zdarma. Službu Interview Prep bude nově poskytovat Kariérní centrum MU.

Mít skvělý životopis, poutavý motivační dopis i sebejistotu pro pracovní pohovory. To vše můžete získat díky Kariérnímu centru MU. Od léta letošního roku totiž startuje nová služba – Interview Prep – která se zaměřuje speciálně na pohovory.

Co vás čeká? Osobní nebo online schůzka se zaškoleným konzultantem, který se vám bude věnovat 30 až 40 minut. V rámci ní si vyzkoušíte modelový pracovní pohovor a otestujete si, jak byste si při něm vedli.

Proto, abyste si z Interview Prep odnesli co nejvíce, je potřeba zaslat kariérním poradcům svůj životopis a případně inzerát, na který se hlásíte. „Konzultant pro vás na jejich základě připraví otázky na míru, kterými prověří vaši připravenost na rozhovor s personalistou i vaši sebe prezentaci,“ vysvětluje manažerka kariérního poradenství Michaela Odehnalová z Kariérního centra MU.

Co díky Interview Prep získáte? Představu, jaké otázky mohou na pohovoru s vámi zazní. Hodnocení, jak jste si vedli při prezentaci svých dovedností, znalostí i zájmu

o fiktivní či reálné pracovní místo. Zpětnou vazbu, co byste mohli zlepšit a jak. A také doporučení, jak se dále rozvíjet a vzdělávat.

Služba Interview Prep je vhodná pro každého, kdo by si chtěl vylepšit svou sebe prezentaci a získat konkrétní tipy, jak na to. Dále pro ty, které zajímá, jak jejich představení sebe sama působí na ostatní, a zároveň by se rádi zbavili zbytečných obav z možného neúspěchu ve výběrovém řízení a získali větší jistotu při komunikaci s HR. V neposlední řadě je služba skvělá i pro ty, kterým to už někdy u pohovoru nevyšlo a rádi by odhalili příčinu předešlého neúspěchu, aby v budoucnu neopakovali stejné chyby.

Kromě přípravy na pohovor si můžete na kariérním centru nechat zkonzultovat zmíněný životopis, motivační dopis nebo profil na síti LinkedIn, a to díky službě CV Clinic. Jestliže potřebujete radu ohledně vašeho profesního směřování, pak tu jsou pro vás kariérní konzultace. Kariérní centrum je tu na www.kariera.muni.cz pro vás neustále a zdarma, nebojte se nás oslovit. •

Onemocnění plic pozná umělá intelligence

Karolína a Daniel Kvakovi. Manželé, studenti Masarykovy univerzity. V situaci, ve které se české zdravotnictví ocitlo v souvislosti s epidemií koronaviru, se rozhodli pomoci tím, co umí. Svůj „volný“ čas mimo studium a dokončování diplomové práce využili k natrénování neuronové sítě, která dokáže detekovat plicní onemocnění z rentgenových snímků.

Jedním z nástrojů pro včasné odhalení a následné vyhodnocení výskytu plicních onemocnění je rentgen hrudníku. V době, kdy je důležitá rychlost a spolehlivost výsledků, zejména u pacientů pozitivních na covid-19, je zásadní také vývoj aplikací, které usnadňují práci zdravotníkům zapojeným do vyhodnocování toho, co rentgen ukazuje.

Medicínu se ani jeden z manželů primárně nezabývá, jejich projekt vychází z toho, čemu se na MU věnují. Daniel na Filozofické fakultě pracuje na využití umělé inteligence v kreativních doménách, Karolína je studentkou antropologie na Přírodovědecké fakultě a vzala si na starost práci s lékařskými daty, ve kterých se v průběhu studia naučila číst.

RADIOLOG MŮŽE PŘEHLÉDNOUT NĚJAKOU PLICNÍ ZMĚNU. POČÍTAČI SE TO NESTANE.

Srdcem algoritmu, který Daniel vytvořil, je hluboká reziduální síť Lobe ResNet-50 V2. „Je to druh konvoluční neuronové sítě, jež slouží k extrakci příznaků z obrazových souborů. Výsledný model nese podobu nenáročného standalone aplikace, do které stačí pouze nahrát snímky, klidně i stovky najednou. Síť navíc nemusí být připojena k internetu,“ popisuje Daniel aplikaci, díky které třeba i obvodní lékař za pár sekund určí diagnózu pacienta, včetně procentní přesnosti odhadu.

V předchozích týdnech se do aplikace pokoušeli dostat co nejvíce vstupních dat z veřejných úložišť, jako jsou Kaggle nebo Mendeley Data. Jejich současný dataset tak obsahuje více než 20 tisíc unikátních snímků. „Naším cílem je ale samozřejmě zisk přístupu k lokálním datům z českých nemocnic a dalších ústavů, to však je obtížné. Každá žádost prochází náročným

schvalovacím procesem etickou komisí,“ podotýká Karolína.

Zabezpečení citlivých informací, nejen v projektu manželů Kvakových, proto představuje jednu z hlavních překážek nasazení modelů s umělou inteligencí do praxe. „Je ale důležité zmínit, že tato data se používají pouze pro natrénování neuronové sítě. Není nutné, aby se po tomto procesu dále uchovávala,“ upozorňuje Daniel. Pomoc se zabezpečením dat jim nabídla firma Microsoft skrze program AI for Health, kde je možné neuronovou síť trénovat v cloudu i na tak citlivých datech, jako jsou RTG snímky.

Kvakovi věří, že o aplikaci bude v lékařském prostředí zájem. Počítačovou asistenci však nevidí jako aplikaci, které budou zdravotníci strojově důvěřovat, ale spíše jako doporučovací systém. „Naše motivace směřujeme především ke zdroji prvotního odhadu v prostředí, které se potýká s vysokou fluktuací zasažených pacientů a požadavkem potvrdit či vyvrátit výsledek zkušeným expertem. Počítače jsou oproti lidem neúnavné a to, co se může stát radiologovi, že přehlédne nějakou plicní změnu, se nestane počítači. Což přispěje k úspěšnému praktickému vyhodnocení,“ dodává Daniel s tím, že potenciální nasazení může nést podobu přímé implementace do zobrazovacího PACS systému (Picture Archiving and Communicating System) používaného ve zdravotnictví zpravidla jako subsystém nemocničního informačního systému.

Manželé se projektu věnují primárně po večerech a o víkendech. „Pro nás to byl zčásti skok do neznáma, projekt ovšem zaujal některé experty z oblastí radiologie či pneumologie, kteří nám obratem poskytli cenné rady,“ doplňuje Karolína.

Daniel po odevzdání diplomové práce, která popisuje využití neuronových sítí ke generování hudební kompozice, plánuje, že výzkumu věnuje ještě více času. Projekt či dataset chtějí Kvakovi zdarma nabídnout k využití ministerstvu zdravotnictví, výzkumným ústavům, potažmo i jednotlivým nemocnicím. •

STUDENT 34-35

TEXT: GABRIELA PERINGEROVÁ

FOTO: TOMÁŠ HÁJEK

36-37 SPORT
TEXT: GABRIELA PERINGEROVÁ
FOTO: ARCHIV T. KRÁLOVÉ

Učí a zvedne nad hlavu 107 kilogramů

Deset let vozila Tereza Králová medaile z republikových šampionátů v hodu kladivem, Česko reprezentovala na evropských a světových atletických podnicích, dvakrát byla i na univerziádě. Před čtyřmi lety si ke kariéře atletky přidala sportovní kariéru mezi vzpěračkami. A také v tom je velice úspěšná, v dubnu překonala dva národní rekordy.

Stejnou dobu, tedy deset let, spojuje Tereza svůj život také s Masarykovou univerzitou. Na Fakultě sportovních studií MU získala bakalářský titul v oboru regenerace a výživa ve sportu a magisterský titul v oboru učitelství tělesné výchovy pro základní a střední školy – kondiční trénink. Nyní dokončuje doktorandské studium a zároveň předává své vědomosti studentům ve výuce. „Pod vedením pana děkana Cacka mám na starosti semináře a výuku týkající se kondičního tréninku. Musím říct, že v pedagogické činnosti jsem se našla. Mám radost z toho, že mohu posouvat vlastní zkušenosti dál. Myslím, že i moji studenti cítí, že moje semináře nejsou jen o načení teorie, ale že z vrcholové atletiky mám zkušenosti, které můžeme aplikovat do tréninku,“ říká Tereza Králová.

Jak v náročném programu vrcholového sportovce, který překonává české rekordy, zvládnete ještě klasické zaměstnání?

Nejvíce náročné je rozvrhnout si správně čas. Naštěstí si mohu v zaměstnání práci rozložit, je ale jasné, že semestr musí proběhnout tak, jak je naplánovaný. Chci poděkovat vedení fakulty, že mi umožňují přizpůsobit práci vrcholovému sportu, protože já vyučuji moc ráda. Nabíjí mě atmosféra ve výuce a v předmětové anketě mám opravdu dobrou hodnocení. Navíc vrcholové vzpírání je opravdu něco jiného, než vrcholová atletika.

Za rozhodnutím, že upozadíte atletiku a začínáte se vzpíráním, je tedy pedagogická činnost?

Trochu ano, ale hlavní roli hrál fakt, že po deseti letech ve vrcholové atletice, účastech na mistrovství Evropy i světa a hlavně po neúspěšné kvalifikaci na olympijské hry jsem se potřebovala znovu nadechnout. A druhý dech jsem chytla ve vzpírání, které se dá vrcholově provozovat i v kombinaci se studiem a zaměstnáním. Což u atletiky nepřichází v úvahu.

Proč v pokračování sportovní kariéry vyhrálo zrovna vzpírání?

Vzpírání patřilo už k atletickému tréninku, takže jsem měla základy a zkušenosti. Pak jsem se seznámila s mým snoubencem Jiřím Gasiozem, který je také mistrem České republiky ve vzpírání, a ten mě ke vzpírání finálně přitáhl. A musím říct, že si – vzhledem k mému věku – opravdu ta poslední léta vrcholového tréninku užívám. I s vědomím, že jsem byla mnohem lepší atletka, než jsem nyní vzpěračka. V atletice jsem byla schopná konkurovat soupeřkám ve světovém měřítku, ve vzpírání ani na evropské úrovni nemám šanci.

Přesto jste před měsícem překonala hned dva české rekordy ve vzpírání.

To ano. Ale musíme si přiznat, že ve vzpírání nemám ve své váhové kategorii mnoho konkurentek a většinou si jedu svůj závod.

Jakou hodnotu tedy nyní mají nové rekordy?

Každá hmotnostní kategorie v soutěžích ve vzpírání má nastavené limity ve dvou disciplínách. V trhu, kdy jde jedním pohybem činka nahoru, a v nadhozu, kdy jde činka nad hlavu přes přemístění. Rekordy se evidují v trhu i v nadhozu a zároveň také v součtu těchto disciplín – v olympijském dvojboji. Je teda možné překonat hned několik rekordů. Na mistrovství Evropy jsem zvedla český rekord v nadhozu 107 kilogramů a ve dvojboji v součtu s trhem a 80 kilogramy přidala druhý národní rekord. Byla jsem za rekord neskuteč-

ně šťastná, protože jsem na tom dlouho pracovala. Mrzí mě jen výkon v trhu, 80 kilogramů je málo, takže zkusím nějaké trumfy z rukávu vytáhnout ještě na konci vzpěračské sezóny.

Jaký měl ten úspěch ohlas na fakultě?

Dostala jsem mnoho e-mailů a také studenti, kteří to zaznamenali na sociálních sítích, mi psali a gratulovali. Bylo to opravdu příjemné.

Když nemáte v republice konkurenci, jak se motivujete k výkonům?

Začala jsem pozdě, nejsem nejmladší, tak nemůžu počítat s tím, že budu okamžitě nejlepší. Mám své cíle. Být mezi osmi nejlepšími na mistrovství Evropy, což se mi poslední čtyři roky dařilo.

Co obnáší vzpěračský trénink?

Je to dril jako každý jiný vrcholový sport. V přípravě to v podstatě znamená, že jen pracuji a sportuji. Absolutně na nic navíc – kino, kávu s přáteli, nákupy, společenský život – na to není čas. Nyní při koronaviru to ani nebylo možné a v tom možná pro mě ta příprava byla lehčí.

Sestavujete si vzhledem ke zkušenostem a znalostem teorie trénink sama?

Co se týče plánu, ten si umím sestavit – vždyť to učím! Potřebuji jen vnější pohled a ujištění, že to dělám správně. Ale na to mám zase u sebe v oboru vzdělaného muže, takže konzultace probíhají interně. Přiznám se, že někdy toho oproti ostatním trenérům vím až moc. Ve vzpírání máme v reprezentaci šéftrenéra, který můj tréninkový plán zná. A jsem ráda, že jeho provedení nechává na mě.

VE VZPÍRÁNÍ BYCH JEŠTĚ RÁDA PŘEKONALA NĚJAKÁ SVÁ MAXIMA.

Co na kariéru vzpěračky říkají rodiče?

Rodiče ji podporují. Mají sportovního ducha a prožívají vše se mnou. Maminka za mnou opravdu stojí, vaří mi, když už po tréninku nemohu ani zvednout ruku.

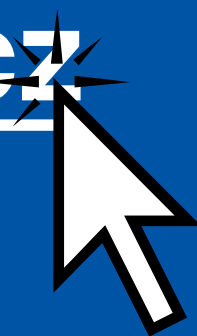
Zmínila jste jídlo. Co je u vzpěračů v této oblasti nejzajímavější?

U vzpěračů je s jídlem opravdu problém. Prostě toho sníme hodně. Uživít dvě velké osoby v domácnosti je náročné a nákupy jsou mnohdy možná těžší než činky.

Čeho chcete ještě dosáhnout?

Ve vzpírání bych chtěla překonat ještě nějaká svá maxima. Alespoň 110 kilogramů na nadhoz a 90 kilogramů na trh. Hranice součtu 200 kilogramů, to je můj cíl. Po sportovní kariéře chci dělat naplno pedagogickou praxi, pokračovat i ve vedení cvičení Posilování s olympijskou činkou v rámci programů Centra univerzitního sportu, celouniverzitního vzpěračského týmu a účastnit se vysokoškolských lig. Masarykova univerzita měla v předchozích letech postaveny čtyři týmy sportovců z atleticko-vzpěračské komunity a naše univerzita je vnímána jako jeden z hlavních tahounů. Navíc nám všichni závidí prostory, vybavení a možnosti na fakultě sportovních studií, kde jsme již třikrát pořádali i Akademické mistrovství České republiky ve vzpírání. •

www.em.muni.cz

Sledujte Emko

Denně aktuality z Masarykovy univerzity